

**BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING
NAAR AANLEIDING VAN DE
BEGROTINGSUITVOERING 2022
JUSTITIE EN HANDHAVING**

Ingediend door
Zuhal Demir
Vlaams minister van
Justitie en Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme

I. INHOUDSTAFEL

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	5
III. SAMENVATTING	5
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	8
1. Een Vlaamse administratie Justitie en Handhaving	8
2. Transversale en horizontale doelstellingen	8
V. BELEIDSVELD OPGROEIEN	10
Inhoudelijk structurelement JEUGDHULP	10
1. Strategische en operationele doelstellingen	10
SD 1: Krachtadig en responsabiliserend jeugddelinquentiebeleid	10
OD 1.1: Het decreet jeugddelinquentierecht implementeren.....	10
OD 1.2: Bijkomende initiatieven voor een evidence-based aanpak van minderjarige delictplegers	11
2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	12
VI. BELEIDSVELD JUSTITIE EN HANDHAVING	13
Inhoudelijk structurelement JUSTITIE EN HANDHAVING	13
1. Strategische en operationele doelstellingen – cluster Justitie	13
SD 1: Slachtoffers centraal in het Vlaams beleid.....	13
SD 2: Maximaal inzetten op het beperken van recidive en het bevorderen van re-integratie.....	15
OD 2.1: Een zinvol hulp- en dienstverleningsaanbod voor gedetineerden en geïnterneerden op maat.....	15
OD 2.2: Het elektronisch toezicht als gemeenschapsgerichte straf of maatregel	17
OD 2.3: De rol van de justitiehuisen in de gerechtelijke keten versterken en volop inzetten op indicatiestelling, risicotaxatie en risicomangement.....	19
OD 2.4: Een snelle, kordate en consequente opvolging en responsabiliserende begeleiding van daders.....	19
OD 2.5: De nodige aandacht voor daders met multi-problematieken	22
OD 2.6: Een structurele aanpak van radicalisering	23
SD 3: Een laagdrempelige, kwalitatieve en efficiënte juridische eerstelijnsbijstand.....	25
SD 4: Maximale optimalisatie van de werkprocessen.....	25
OD 4.1: Versterking van de samenwerking van de justitiehuisen en het VCET met justitie, politie, hulpverlening en lokale besturen.....	25
OD 4.2: Ontwikkeling van een evidence-based beleid.....	28
OD 4.3: Digitalisering met het oog op een betere doorstroming van informatie en uitwisseling van gegevens.....	28
OD 4.4: Maximale aanpassing van de organisatie aan de hervormde gerechtelijke arrondissementen	29
2. Strategische en operationele doelstellingen – cluster Handhaving	30
SD 1: Het strafrechtelijk en veiligheidsbeleid wordt op elkaar afgestemd	30
OD 1.1: Coördinatie tussen het Vlaams en federaal veiligheidskader	30

OD 1.2: Monitoring en evaluatie van strafrechtelijke en bestuurlijke prioriteiten.....	30
OD 1.3: Stroomlijnen van het strafrechtelijk- en bestuurlijk handhavingsbeleid	32
OD 1.4: Aanpak inspectiediensten stroomlijnen.....	32
OD 1.5: De Europese onderzoeken tegen fraude in Vlaamse aangelegenheden coördineren via een interfederaal AFCOS.....	33
SD 2: Implementatie en uitbreiding kaderdecreet bestuurlijke handhaving	33
OD 2.1: Evaluatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving	33
OD 2.2: Implementatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving en het nieuwe kaderdecreet Vlaamse handhaving.....	33
OD 2.3: Tweede decreet inzake bestuurlijke maatregelen	34
SD 3: Vlaanderen zet volop in op de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad	34
OD 3.1: Een decretaal kader ontwikkelen om tot een uniforme en gestroomlijnde aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad te komen	34
OD 3.2: Samenwerkingsakkoorden afsluiten voor een vlotte informatiedeling	34
OD 3.3: Inzetten op lokale samenwerkingsverbanden en ondersteuning	35
3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	36
3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's).....	36
3.2 DAB's	43
3.3 Overige entiteiten onder gezag.....	43
3.4 Overige entiteiten onder toezicht	44
VII. BELEIDSVELD BESTUURSRECHTSPRAAK	45
Inhoudelijk structurelement BESTUURSRECHTSPRAAK.....	45
1. Strategische en operationele doelstellingen	45
SD 1: Uitbouwen van de Vlaamse bestuursrechtspraak als hoeksteen in Vlaanderen	45
OD 1.1: Digitaliseren van de procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges	45
OD 1.2: Verder professionaliseren en optimaliseren van de Dienst van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges.....	46
OD 1.3: Verder optimaliseren van de bestuursrechtspraakregels.....	46
OD 1.4: Onderzoeken van de mogelijkheid om te evolueren naar één Vlaams bestuursrechtcollege.....	46
2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	47
VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD.....	48
1. Apparaatskredieten	48
2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld.....	54
IX. LIJST MET AFKORTINGEN	55
X. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'.....	56
XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET PARLEMENT'	65

XII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	65
XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'	70

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Onderweg naar een andere, betere justitie

Deze beleids- en begrotingstoelichting is het verslag van een jaar hard werken. De oprichting van het Agentschap Justitie & Handhaving in het begin van 2022 was voor sommigen controversieel en zelfs overbodig. Dit document zal hen hopelijk van het tegendeel kunnen overtuigen. Vlaamse justitie is een positief verhaal van **investeringen**, **groei** en **ambitie** geworden.

Investeringen in meer veiligheid, betere strafuitvoering, de strijd tegen recidive, begeleiding op maat van slachtoffers en daders, bijzondere aandacht voor delinquente jongeren, gebruik van technologie en ICT toepassingen, bestuurlijke bewapening tegen de georganiseerde misdaad...

Groei in aantal dossiers, kennis van het werkkterrein, wetenschappelijke inzichten, goed opgeleide medewerkers en samenwerking met partnerorganisaties

Ambitie om het hele justitieapparaat te dynamiseren en de mogelijkheden te bieden om de burger te dienen zoals je in de 21ste eeuw mag verwachten van een rechtsstaat.

Vlaanderen leidt justitie niet alleen op basis van de bevoegdheden die het heeft. Vlaanderen leidt justitie in de manier waarop ze haar bevoegdheden invult en te dienste stelt van de burger. Het zou zelfs fout zijn om eenvoudigweg te stellen dat bevoegdheden zomaar werden overgenomen van het federale niveau. Vlaanderen ontwikkelt pijlers binnen justitie die tot op heden hetzij onderontwikkeld, hetzij simpelweg onbestaande waren. Pijlers waar de federale justitie vandaag steeds zwaarder op gaat leunen. De enorme groei van het gebruik van werkstraffen en elektronisch toezicht zijn daar het beste bewijs van. Net zoals de uitbouw van de dienst Slachtofferonthaal die in 2022 maar liefst 25 procent meer dossiers begeleidde. Ik ben overtuigd dat we zonder enige schroom kunnen stellen dat Vlaanderen slachtoffers centraal stelt binnen justitie en straffeloosheid voorkomt.

Maar Vlaanderen doet meer. Door de keuzes die ze maakt binnen de Vlaamse bevoegdheden geeft ze mee leiding aan de prioriteiten die parketten stellen. Geweld binnen het gezin is door de uitrol van onze ketenaanpak geen zwart gat meer voor justitie. De federale wet op het tijdelijk huisverbod werd pas écht gebruikt toen Vlaanderen ze leven inblies. Het staat in schril contrast met de mededeling van de Brusselse parketten die verschillende strafbare feiten niet meer zal vervolgen en het tijdelijk huisverbod niet meer wil hanteren door een gebrek aan magistraten. Een grote stap achteruit voor noodlijdende gezinnen.

Ik zie het als de plicht van Vlaanderen om de federale justitie de hand te reiken en de leemtes op te vullen die noodzakelijk zijn om een modern, slagvaardig justitieapparaat te creëren. De realisaties in deze beleids- en begrotingstoelichting bewijzen dat we die plicht met verve vervullen.

Veel leesplezier

Zuhal

III. SAMENVATTING

Met dit document evalueer ik de beleids- en begrotingstoelichting naar aanleiding van de begrotingsuitvoering 2022. Ik maak hierbij de balans van het voorbije werkjaar.

Het afgelopen jaar ging het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving van start. Op 1 januari 2022 werden alle justitiële bevoegdheden, behalve het jeugddelinquentierecht, samengebracht in één administratie. Hiermee wordt niet alleen een einde gemaakt aan de versnippering van deze bevoegdheden binnen de verschillende diensten van de Vlaamse overheid, het zorgt daarnaast voor een versterking van het coherent, effectief en efficiënt beleid dat ik wil voeren.

In 2022 hebben we ingezet op een krachtige start van het agentschap, een kwalitatieve dienstverlening in een context van aanzienlijke stijging van het aantal dossiers (2022 was een recordjaar voor zowel de justitiehuisen als het VCET) en het verder uitwerken van reeds gemaakte beleidsbeslissingen. Dan heb ik het over:

- ♦ Het besteden van bijzondere aandacht aan slachtoffers door de tussenkomsten van slachtofferonthaal te optimaliseren en nog meer tegemoet te komen aan de noden van slachtoffers.

In 2022 zorgde ik voor een goed voorbereid slachtofferonthaal tijdens het proces van de terreuraanslagen, verwerkte ik de resultaten van de bevraging van slachtoffers, magistraten en advocaten en startte ik de opdracht om een 'meldcode geweld' te ontwikkelen. Specifiek rond seksueel geweld startte een sensibiliseringscampagne voor jongeren en werd een opleiding rond seksueel geweld georganiseerd voor medewerkers van de ketenaanpak intrafamiliaal geweld en de Family Justice Centers. De inbedding van de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik binnen het agentschap werd dan weer kracht bijgezet door de campagne 'Ooit gebeurd, nooit gehoord'.

- ♦ Het inzetten op de juiste opvolging, binnen en buiten de gevangenis, om daders te responsabiliseren en recidive te verminderen en dus nieuwe slachtoffers te voorkomen.

In 2022 startte ik de hulp- en dienstverlening op in het nieuwe detentiehuis van Kortrijk en de nieuwe gevangenis van Haren en zette ik, samen met de minister bevoegd voor werk, een partnerschap op met het Europees Sociaal Fonds om het organisatiemodel van de hulp- en dienstverlening verder te versterken. Wat elektronisch toezicht betreft, stond ik in voor de verdere coördinatie van de aanbesteding voor de aankoop van nieuw materiaal en nam ik diverse werkprocessen onder de loep met het oog op efficiëntiewinst. Ik voltooide de aanwerving van 10 psychologen risicotaxatie en psychodiagnostiek, liet hen aanvangen met de uitvoering van risicotaxatie inzake seksuele recidive en startte een traject voor de verdere uitrol van risicotaxatie en -management binnen de justitiehuisen. Via projecten zoals M+, plan S en SAMEN continueerde ik het lik-op-stukbeleid voor kleinere en veelvoorkomende criminaliteitsvormen. Daarnaast bleef ik ijveren voor een wettelijke omkadering van de drugopvolgingskamers en ook een snelle en kordate uitvoering van de werkstraffen bleef in 2022 één van mijn aandachtspunten. Ik concretiseerde het mandaat radicalisering voor justitieassistenten en verbeterde de informatie-uitwisseling tussen OCAD en de justitiehuisen.

- ♦ Het uitbouwen van een laagdrempelige, kwalitatieve en efficiënte juridische eerstelijnsbijstand.

In 2022 trad de nieuwe Vlaamse regelgeving voor de commissies juridische eerstelijnsbijstand in werking. Ik startte in Gent, een samenwerking met

Helder Recht om de toegankelijkheid van juridische informatie te verhogen en met het Zorgcentrum na Seksueel Geweld om de mogelijkheid tot snel juridisch advies te bieden.

- ♦ Het maximaal optimaliseren van de werkprocessen.

In 2022 heb ik het verloop van de leerstraffen geoptimaliseerd, daartoe zorgde ik voor een vernieuwde samenwerking, versterkte ik de relatie met de hulpverlening en wierf ik een tweede lichte netwerkbeheerders aan. Ik maakte werk van een Vlaams basismodel van intersectorale IFG-centra in Vlaanderen, en zette volop in op de voorbereiding van de implementatie van deze centra in heel Vlaanderen. Daarnaast finaliseerde ik het legistiek traject voor het decreet over de controle van het uittreksel uit het strafregister. Ook zette ik in 2022 heel wat digitaliseringsprojecten op de sporen: de modernisering van de applicatie Siset, de vernieuwing van het elektronische monitoringsysteem, de ontwikkeling van een digitaal platform met interactieve dienstverlening voor justitiabelen met een enkelband en de ontwikkeling van een eigen dossiersysteem voor IFG-centra.

- ♦ Het bewerkstelligen van een coherent algemeen Vlaams handhavingsbeleid in uitvoering van het kaderdecreet bestuurlijke handhaving waarbij uitwisselen van informatie tussen handhavingsdiensten een belangrijke pijler vormt.

In 2022 maakte ik een nieuw kaderdecreet Vlaamse handhaving en trof ik de nodige voorbereidingen voor de implementatie ervan. Ik startte met de ontwikkeling van een Vlaams Handhavingsplatform en bereidde een samenwerkingsakkoord voor om de informatie-uitwisseling te regelen. Tot slot initieerde ik, samen met 10 lokale overheden, een proefproject om potentieel malafide ondernemingen in kaart te kunnen brengen, met effectieve handhaving op het terrein tot gevolg.

Ook in het jeugddelinquentiebeleid zet ik slachtoffers centraal en maak ik werk van een kordate en consequente opvolging van diegenen die de regels overtreden. Samen met de minister van Welzijn werkte ik in 2022 verder aan de uitvoering van het decreet jeugddelinquentierecht en evalueerde ik de effecten daarvan op het terrein. De werkzaamheden voor de uitbreiding van de gemeenschapsinstelling De Grubbe te Everberg werden afgerond. Ik volgde wetenschappelijk onderzoek op voor een evidence-based aanpak van minderjarige delictplegers en realiseerde de doorstart van de interventiedatabank. Wat de projecten in het kader van een lik-op-stukbeleid voor kleinere en veelvoorkomende criminaliteitsvormen betreft, werkte ik aan de uitbreiding ervan naar jeugddelinquenten. Verder zette ik samen met de minister van Welzijn nog meer in op de ketenaanpak in het kader van jeugddelinquentie, zoals Kompas+ in Antwerpen. Een project dat ik overigens uitbreidde naar de jongvolwassenheid. Samen met het parket van Antwerpen heb ik ook de Jongerenopvolgingskamer in 2022 verlengd, zodat er ook voor deze jongvolwassenen op de overgang van minder- naar meerderjarigheid een lik-op-stukbeleid kan gevoerd worden.

Voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges zette ik verder in op de digitalisering van de procesvoering, een verkorting van de doorlooptijd en het operationaliseren van de evolutie naar één Vlaams bestuursrechtcollege. In 2022 legde ik de definitieve basis voor de uitbouw van een digitaal platform en wierf ik bijkomende bestuursrechters en ondersteunend personeel aan voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Ik zorgde voor de inkanteling van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen onder de koepel van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en bereidde een decreet voor waardoor de Raad voor Vergunningsbetwistingen bevoegd wordt voor de behandeling van beroepen tegen besluiten tot definitieve vaststelling van ruimtelijk uitvoeringsplannen en

stedenbouwkundige verordeningen en van beroepen tegen definitieve voorkeursbesluiten en projectbesluiten inzake complexe projecten.

TOTAAL – JUSTITIE EN HANDHAVING, excl. DAB's, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	156	0	0	11.611	12.238
2e BA-JR	156	0	0	13.540	14.989
BU	214	0	0	13.208	14.604

PROGRAMMA SD – JUSTITIE EN HANDHAVING

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	156	0	0	11.611	12.238
2e BA-JR	156	0	0	13.540	14.989
BU	214	0	0	13.208	14.604

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Een Vlaamse administratie Justitie en Handhaving

De oprichting van het Agentschap Justitie en Handhaving (AJH) was een mijlpaal voor justitie in Vlaanderen. Op 1 januari 2022 realiseerde ik hiermee een belangrijke doelstelling uit het regeerakkoord 2019-2024: alle verschillende justitiële bevoegdheden worden nu gecentraliseerd in één administratie. Ik bracht de justitiehuzen, het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET), de juridische eerstelijnsbijstand, de coördinatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden, de coördinatie van de ketenaanpak en de Family Justice Centers (FJC), de erkennings- en bemiddelingscommissie voor historische misbruik en het algemeen handhavingsbeleid samen.

2. Transversale en horizontale doelstellingen

2.1. Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden

Het Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025 is de leidraad voor het beleid ter zake en dit in nauwe samenwerking met de betrokken Vlaamse beleidsdomeinen. Over alle beleidsdomeinen heen werden er in dit plan 53 acties geformuleerd die moeten bijdragen tot een veiligere samenleving aan de hand van een betere re-integratie. Na twee werkingsjaren zijn er van die 53 acties momenteel 44 lopende, zijn er twee afgerond en zullen er nog zeven opgestart worden. De impact is ook effectief voelbaar op het terrein, mede door de vertaling van het strategisch plan in lokale actieplannen. (cf. VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 2.1:

Een zinvol hulp- en dienstverleningsaanbod voor gedetineerden en geïnterneerden op maat).

2.2. Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld

Het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld 2020-2024 zit op kruissnelheid. Zoals voorzien werd eind 2022 vanuit de Vlaamse Regering een stand van zaken en update van het actieplan bezorgd aan het parlement. Van de 71 acties was 21,1% afgerond, 74,6% is nog lopende. Met de update van het plan werden er ook verschillende acties bijgestuurd, werden er enkele samengevoegd omwille van de overlap die bleek uit de evaluatie en werden er ook 21 volledig nieuwe acties toegevoegd om in te spelen op nieuwe noden. Voor tien van die nieuwe acties ben ik de trekker. Bij drie ervan deel ik die rol met collega-ministers van Welzijn en van Gelijke Kansen (cf. VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, SD 1: Slachtoffers centraal in het Vlaams beleid).

2.3. Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie

De uitvoering van het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie 2021-2024 zit halfweg. In 2022 werd een tussentijdse evaluatie (voortgangsrapportage) voorbereid dewelke in 2023 reeds besproken werd in de Commissie voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering. Uit de voortgangsrapportage blijkt dat van de 50 vooropgestelde acties, 9 acties afgerond zijn, 40 lopende zijn en 1 actie nog dient opgestart te worden (cf. VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 2.6: Een structurele aanpak van radicalisering).

2.4. Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan

Als Vlaams minister van Justitie en Handhaving verleen ik mijn medewerking aan het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2020-2024. Een belangrijk engagement dat ik mede in dit kader opnam is de implementatie van de Kindreflex in de justitiehuisen. Met deze methodiek reik ik de justitieassistenten tools aan om binnen hun begeleidingen oog te hebben voor de veiligheid van kinderen en hiermee aan de slag te gaan als er sprake is van een verontrustende situatie. Na een intensief traject rondde in 2022 de justitieassistenten de basisopleiding en de workshop rond de Kindreflex af (cf. VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 4.2: Ontwikkeling van een evidence-based beleid).

V. BELEIDSVELD OPGROEIEN

Inhoudelijk structurelement JEUGDHULP

In het kader van het jeugddelinquentiebeleid geef ik, in samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn, uitvoering aan het decreet jeugddelinquentierecht en monitor ik de effecten daarvan op het terrein. De benodigde opvangcapaciteit en een evidence-based aanpak van minderjarige delictplegers wordt uitgebouwd om de toekomstige uitdagingen aan te gaan.

1. Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Krachtadig en responsabiliserend jeugddelinquentiebeleid

Binnen het Vlaams justitiebeleid maak ik werk van een snelle, kordate en consequente opvolging van diegenen die de regels overtreden. Ook als het om minderjarigen gaat. Hierbij focus ik op responsabilisering en het beperken van recidive, door in te zetten op begeleiding en het aanbieden van aangepaste mogelijkheden tot re-integratie.

OD 1.1: Het decreet jeugddelinquentierecht implementeren

In 2022 werden, onder impuls van mezelf en de collega-minister van Welzijn, alle voorbereidingen getroffen voor de verdere implementatie en uitrol van "fase 2" van de inwerkingtreding van het decreet jeugddelinquentierecht. Deze inwerkingtreding werd goedgekeurd op de ministerraad van 10 juni 2022 en gaat van start op 1 maart 2023. Hiermee wordt een volledig nieuwe werking van de gemeenschapsinstellingen in Vlaanderen gerealiseerd. Zeer concreet betekent dit dat we daders en slachtoffers gaan scheiden in de geslotenheid, dat de gemeenschapsinstellingen alleen nog maar gesloten afdelingen zullen hebben, en dat de langdurige gesloten begeleiding van 2, 5 of 7 jaar concreet wordt. In de gemeenschapsinstellingen wordt ook een versterkte focus ingebracht op het werken met gezinnen, ouderlijke verantwoordelijkheid, de verbinding met de lokale ketenaanpak en externe partners zoals geestelijke gezondheidszorg. Dit alles in een onderbouwd forensische aanpak met aandacht voor risicotaxatie en veiligheid binnen de gesloten oriëntatie en begeleiding. Hiertoe keurde de Vlaamse Regering op 16 september 2022 het uitvoeringsbesluit voor de gesloten oriëntatie en begeleiding voor de gemeenschapsinstellingen definitief goed. Dit houdt in dat bij elke beslissing tot opsluiting eerst op een wetenschappelijke onderbouwde manier een risicotaxatie uitgevoerd wordt om de hoog en laagrisico daders van elkaar te onderscheiden, en zal er multidisciplinair en op maat van elke jongere gewerkt worden.

In 2022 werden de werkzaamheden voor de uitbreiding in een volledig nieuwe en aangepaste infrastructuur van de gemeenschapsinstelling De Grubbe te Everberg afgerond en werden een aantal nieuwe beveiligingsstructuren ingebouwd. De capaciteit zal hiermee in 2023 stijgen van 45 naar 80 plaatsen. Ondertussen werden doorheen 2022 ook extra flankerende maatregelen geïnitieerd door de minister van Welzijn in functie van de doorstart van 'veilig verblijf' om op die manier ook extra capaciteit vrij te maken in de gemeenschapsinstellingen.

Tot voor kort kampte Vlaanderen eigenlijk sinds jaren met een structureel capaciteitstekort. De uitbreiding in De Grubbe en de bijkomende opvangplaatsen door het scheiden van slachtoffers van daders komen tegemoet aan dat probleem. Maar gelet op de aanhoudende druk hebben we ook pro-actief initiatief genomen. Ik heb samen met de minister van Welzijn in 2020 reeds het kortverblijf in de gemeenschapsinstellingen geïntroduceerd als een nieuw soort van buffercapaciteit en differentiatie. Sindsdien zijn we van 256 weigeringen in 2019 naar geen enkele

weigering in 2022 gegaan. We hebben na evaluatie de positieve werking van kortverblijf in de tweede helft van 2022 verlengd en zullen dat in 2023 dan ook decretaal verankeren.

Wat ook bijdraagt aan de verdere veiligheid binnen de gemeenschapsinstelling, is de inzet van videoconferenties dat we sinds 2020 mogelijk hebben gemaakt. Eind 2022 bracht een delegatie van de Orde van de Vlaamse Balies een werkbezoek om de toepassing van de digitale zittingen op het terrein te bekijken, wat een positieve evaluatie opleverde. Ook de rechters, de gemeenschapsinstellingen en de jeugddelinquenten zelf evalueren deze nieuwe vorm van afhandeling als positief. We lopen daarbij voor op de federale regering, die nu ook de videoconferentie in rechtszalen wil toepassen.

Tenslotte werd op basis van het afgeronde onderzoek door het Steunpunt WVG "Monitoring en evaluatie van het decreet jeugddelinquentierecht" in 2022 nagegaan wat de impact van het decreet is en of er lacunes zijn waaraan tegemoet moet worden gekomen. Voorstellen van parameters voor de evaluatie en monitoring werden in 2022 geconcretiseerd.

OD 1.2: Bijkomende initiatieven voor een evidence-based aanpak van minderjarige delictplegers

In 2022 maakten we in het kader van de monitoring van het jeugddelinquentierecht verder werk van wetenschappelijk onderzoek en onderbouwde werken. We zetten in op onderbouwde beeldvorming van de jongeren, hun gezinnen en omgeving binnen het jeugddelinquentierecht. We willen weten welk profiel en achtergrond de minderjarigen hebben die delicten plegen en welke jongeren in de gemeenschapsinstellingen worden geplaatst. We zien bijvoorbeeld recent ook bij jeugddelinquenten een stijging van plaatsingen voor drugscriminaliteit. Door meer kennis over de achtergrond kunnen we ook gericht inzetten op preventieve acties, recidive-onderzoek en het op langere termijn volgen van trajecten door longitudinaal onderzoek. In dat kader werd eind 2022 een onderzoek afgerond rond die specifieke monitoring van recidive en het stopzetten van delinquent gedrag inzake trajecten van minderjarigen in het jeugddelinquentierecht.

Daarnaast werd ook het wetenschappelijk onderzoek naar de methodieken die de 16 Vlaamse diensten hanteren om jongeren in het kader van jeugddelinquentie intensief te begeleiden, ook eind 2022 afgerond. Ook het wetenschappelijk onderzoek naar deze methodieken en modellen in het kader van de delictgerichte contextbegeleiding werd eind 2022 afgerond. Dit onderzoek geeft een inzicht op het wetenschappelijk onderbouwde werken in Vlaanderen in de ondersteuning van het werkveld in de ontwikkeling van goede praktijken.

Al deze onderzoeken werden gebundeld en opgenomen in de interventiedatabank, die een bron moet zijn van gerichte methodieken voor het werkveld, 'wat werkt en wat niet werkt' in feite, net zoals in Nederland. Het biedt een toegankelijk overzicht van goede praktijken inzake jeugddelinquentie. De databank staat sinds vorig jaar online en een commissie die de ingediende methodieken en praktijken beoordeelt, werd geïnstalleerd.

Maar onderzoek moet ook omgezet worden in de praktijk. Die toont aan dat jongeren gebaat zijn bij een snelle afhandeling van de gepleegde feiten. Daarom werkte ik samen met de magistratuur aan een lik-op-stukbeleid voor kleinere en veelvoorkomende criminaliteitsvormen. Het gaat onder meer om Sectie M en Plan S in Limburg en Project SAMEN in Mechelen (en bij uitbreiding Antwerpen en Neteland) die dergelijke criminaliteitsvormen snel willen afhandelen door hen na vatting onmiddellijk voor te leiden voor de rechtbank en daar ook snelle en gepaste maatregelen op te leggen. Sectie M werd ondertussen uitgebreid tot Sectie M+,

waarbij – binnen het parket – de secties Jeugd en Gezin en sectie M werden samengevoegd. Verontrustende opvoedingssituaties alsook jeugddelicten, kunnen hierdoor vanaf nu via de M-werking sneller afgehandeld worden. Ook binnen de andere projecten bereiden we de uitbreiding en de verbinding naar jeugddelinquenten voor. Ik kom terug op deze projecten bij de cluster Justitie, OD 2.4: Een snelle, kordate en consequente opvolging en responsabiliserende begeleiding van daders.

Daarnaast is het belangrijk om alle partners in de keten te betrekken. Daarom zet ik samen met de minister van Welzijn verder in op de ketenaanpak in het kader van jeugddelinquentie, zoals Kompas+ in Antwerpen. Hierbij wordt er een samenwerking opgezet tussen justitie, politie, lokale besturen, andere lokale actoren en de jeugdhulpverlening om aan de slag te gaan met minderjarige veelplegers tussen 12 en 18 jaar. Minderjarigen met gewelddadig gedrag zijn dikwijls onderdeel van een groter crimineel milieu en plegen vaak diverse criminele feiten. Via de ketenaanpak worden ze door actoren van het parket, jeugdrechtbank, politie en begeleidende diensten in een gecoördineerd traject opgevolgd. Op deze manier kan niet alleen afgestemd worden tussen de verschillende diensten maar ook korter op de bal gespeeld worden. In 2022 werd het wetenschappelijk onderzoek naar de evaluatie van KOMPAS+ in Antwerpen in een afrondende fase verder besproken voor ontsluiting van de resultaten in het voorjaar van 2023, met het oog op een verdere uitrol in Vlaanderen.

Tenslotte moet ook de overgang van minder- naar meerderjarigheid adequater gebeuren bij jeugddelinquenten. Crimineel gedrag en/of achterliggende problematieken stoppen niet op 18 jaar. Het is belangrijk dat de opvolging en begeleiding tijdens de minderjarigheid kunnen doorlopen tijdens de jongvolwassenheid.

In dat kader heb ik in 2021 het project Kompas+ in de vorm van een proefproject uitgebreid naar de jongvolwassenheid en zal ik dit in 2023 evalueren. Samen met het Parket van Antwerpen heb ik ook de Jongerenopvolgingskamer (JOK) opgericht, zodat er ook voor deze jongvolwassenen op de overgang van minder- naar meerderjarigheid een lik-op-stukbeleid kan gevoerd worden. Omdat de trajecten binnen de JOK nog beter op elkaar af te stemmen, hebben we samen met de betrokken partners de eigen werking en samenwerking geëvalueerd en op basis hiervan het project bijgestuurd.

2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Wat de middelen voor het beleid rond jeugddelinquentie betreft, verwijs ik naar de beleids- en begrotingstoelichting van mijn collega-minister voor Welzijn met wie ik deze bevoegdheid deel.

VI. BELEIDSVELD JUSTITIE EN HANDHAVING

Inhoudelijk structurelement JUSTITIE EN HANDHAVING

Het beleidsveld Justitie en Handhaving is tweeledig. De cluster Justitie omvat doelstellingen rond de justitiehuisen, het VCET, de juridische eerstelijnsbijstand, de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden, de ketenaanpak en de FJC's. De cluster Handhaving omvat de doelstellingen rond het Vlaams Handhavingsbeleid, met name het veiligheidsbeleid, het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving en de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad.

1. Strategische en operationele doelstellingen – cluster Justitie

SD 1: Slachtoffers centraal in het Vlaams beleid

De rode draad in mijn justitiebeleid is en blijft het centraal stellen van slachtoffers. En dat is nodig, want het aantal slachtoffers dat in 2022 actief begeleid werd door de justitiehuisen, is nog nooit zo hoog geweest. De diensten slachtofferonthaal startten het afgelopen jaar maar liefst 10.402 nieuwe dossiers op, goed voor 14.034 betrokken slachtoffers. In 5 jaar tijd is het aantal opgestarte dossier zelfs met maar liefst 90% gestegen. Eén van de redenen van die stijging is toe te schrijven aan de wijziging van de federale wetgeving en omzendbrieven die er is gekomen op vraag van mezelf, de andere deelstaten en mijn federale collega-minister van Justitie. Door die aanpassing moeten de parketten sinds 1 januari 2022 slachtofferonthaal vatten wanneer er een effectieve gevangenisstraf werd uitgesproken naar aanleiding van een verkrachting, een misdrijf die de dood veroorzaakt of pogingen daartoe. De dienst slachtofferonthaal zal dan proactief contact opnemen met de slachtoffers om hun aanbod te doen. Zo kunnen ze slachtoffers informatie geven over de procedure, maar kunnen ze hen ook helpen met het invullen van de slachtofferfiche die bovendien ook vernieuwd werd. Via de slachtofferfiche kunnen slachtoffers aangeven hoe ze hun rechten willen uitoefenen. Ook de automatische vattingen in het kader van de Zorgcentra na Seksueel Geweld, de vattingen bij minderjarige daders en de blijvende sensibilisering naar de magistratuur toe hebben hier een verschil in gemaakt. Zo hebben de justitiehuisen afspraken gemaakt met de Zorgcentra om de samenwerking met slachtofferonthaal zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Daarnaast hebben de diensten slachtofferonthaal meegewerkt aan de opleiding van het zorgpersoneel.

Naast de grote instroom van deze dossiers, staat de dienst slachtofferonthaal al gedurende 6 jaar de slachtoffers van de terreuraanslagen van 2016 bij. Bij de aanslagen zijn 32 mensen om het leven gekomen en raakten een 300-tal mensen gewond. Toen het proces van de aanslagen is gestart op 5 december 2022, was het dan ook van belang dat we ook die honderden slachtoffers en nabestaanden voldoende konden bijstaan tot het einde van het proces, waarbij de duurtijd op 9 maanden wordt geschat. En dit zonder alle andere slachtoffers, die ook een degelijke bijstand verdienen, in de steek te laten. Daarom investeerde ik in de tijdelijke aanwerving van 25 extra justitieassistenten waardoor het mogelijk werd om enerzijds de reguliere taken van de justitieassistenten slachtofferonthaal kwaliteitsvol te continueren en anderzijds een pool van 38 ervaren justitieassistenten samen te stellen die in een beurtrol permanent aanwezig zijn op het proces. Zo zijn de justitieassistenten rechtstreeks aanspreekbaar voor de slachtoffers daar. Deze justitieassistenten hebben zich in 2022 bovendien ook sterk ingezet op de voorbereiding ervan. Zo hebben ze zich niet alleen ingewerkt in het lijvige dossier, ze hebben ook de site Justitia meermaals op voorhand bezocht met de slachtoffers, hen bevraagd naar hun noden en behoeften, hen de nodige informatie bezorgd over bijvoorbeeld het verloop van de procedure en een

opleiding in psychotrauma gekregen.

Ik heb echter niet alleen ingezet op de kwantiteit, er werd ook geïnvesteerd in de kwaliteit van het geleverde werk. In de loop van vorig jaar ontving ik de resultaten van de bevraging van slachtoffers, magistraten en advocaten die ik via een overheidsopdracht gunde aan de KU Leuven en de UCLL. De resultaten van deze bevraging waren bijzonder positief: 91% van de ondervraagde slachtoffers, magistraten en advocaten zijn tevreden over de algemene dienstverlening van de justitieassistenten slachtofferonthaal. Maar er waren ook een aantal aanbevelingen en aandachtspunten waarmee we aan de slag zijn gegaan om de werking van de diensten slachtofferonthaal te optimaliseren. Eén van de aandachtspunten was de gebrekkige kennis van advocaten over de werking en de opdrachten van de dienst slachtofferonthaal. Ondertussen zijn we rond de tafel gaan zitten met de Orde van Vlaamse Balies voor mogelijke acties. In de loop van 2023 zal een eerste webinar worden georganiseerd over de diensten slachtofferonthaal en ik bekijk de mogelijkheid om een presentatie op te nemen in de jaarlijkse opleiding van de Orde van Vlaamse Balies.

De onontbeerlijke aandacht voor slachtoffers en de diensten slachtofferonthaal, trek ik ook door in het jeugddelinquentierecht. Slachtoffers van minderjarige verdachten/daders of hun nabestaanden moeten, als zij dat willen, evenzeer ondersteuning en bijstand kunnen krijgen gedurende de gerechtelijke procedure. Eind 2021 heeft het College van procureurs-generaal op mijn vraag de COL 16/2012 in herinnering gebracht en erop gewezen dat de systematische vatting van de dienst slachtofferonthaal die hierin is opgenomen, ook geldt voor dossiers met minderjarige verdachten. Ondanks de omzendbrief werd voorheen de dienst slachtofferonthaal dus amper gevat als de dader minderjarig was. Ik vind dit onaanvaardbaar. Een slachtoffer is een slachtoffer. Voor hen maakt de leeftijd van de dader niet uit. Daarom hield ik ook in 2022 de aandacht scherp door in overleg te gaan met jeugdmagistraten en jeugdrechters om afspraken te maken over deze vatting en over de informatiedoorstroming naar de diensten slachtofferonthaal.

Maar slachtoffers centraal plaatsen gaat natuurlijk breder dan de dienst slachtofferonthaal. Ook in het beter beschermen van slachtoffers kan de Vlaamse justitie een rol spelen. Daarom heb ik de opdracht gegeven, om in het kader van de openbare aanbesteding voor de aankoop van nieuwe enkelbanden, ook de aankoop van een slachtofferapplicatie hierin mee te nemen. Ik startte een werkgroep op met diverse actoren om buitenlandse initiatieven te verkennen en een plan van aanpak op te stellen. Zo spraken we al met o.a. Spanje, Australië, Frankrijk, Nieuw-Zeeland, Nederland en Noorwegen. Daaruit bleek dat elk land een aparte aanpak heeft. In Australië en Spanje bijvoorbeeld krijgt zowel dader als slachtoffer via personeel van het monitoringssysteem een signaal elke keer dat de dader met een contactverbod te dicht in de buurt van het slachtoffer komt. In andere landen wordt enkel de dader gemonitord. Ik wil alle goede praktijken maar ook lessons learned bekijken en op basis daarvan een systeem uitbouwen in Vlaanderen.

Voor de slachtoffers die we in het verleden niet hebben kunnen beschermen van misbruik, werd in 2014 de Erkennings- en Bemiddelingscommissie Historisch Misbruik opgericht. Het afgelopen jaar zorgde ik voor de permanente inbedding van de commissie binnen AJH. Met oog op een campagne om het aanbod van deze commissie ruimer bekend te maken, breidde ik het afgelopen jaar de commissie, die voorlopig voornamelijk met vrijwilligers werkt, uit met 6 leden. Eens die aan de slag waren, lanceerde ik, in afstemming met de verschillende andere betrokken ministers, dan eind november de campagne "Ooit gebeurd, nooit gehoord?". De campagne heeft bij veel slachtoffers een gevoelige snaar geraakt en heeft geleid tot heel wat bijkomende aanmeldingen bij de commissie. Dat bevestigt meer dan ooit de nood aan dit laagdrempelig aanbod. De Vlaamse Regering keurde op 23 december 2022 bovendien een nieuw personeelsplan goed, waardoor specifiek

voor de commissie voorzien wordt in de aanwerving van een coördinator, een expert misbruik en geweld - die voor specialistische ondersteuning van slachtoffers, organisaties en instanties zal instaan – en een dossierbehandelaar. Zo investeer ik op eigen initiatief en volledig op eigen middelen vanuit AJH nog eens 230.000 euro extra, bovenop de financiering vanuit de andere beleidsdomeinen, in de commissie door het aanstellen van 3 bijkomende VTE, contracten onbepaalde duur. Op die manier krijgt de commissie de nodige professionalisering en extra ondersteuning, naast de vrijwilligers, die de slachtoffers verdienen.

Ten slotte vereist een correcte en efficiënte ondersteuning van slachtoffers ook een goede samenwerking tussen alle diensten die betrokken zijn bij het slachtoffer. Het afgelopen jaar werd onder mijn coördinatie, in samenwerking met de minister bevoegd voor welzijn, verder ingezet op de hertekening en actualisering van het vijfentwintig jaar oude samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg waarbij wordt vertrokken vanuit het oogpunt van het slachtoffer. Een gemengde werkgroep met vertegenwoordigers van betrokken overheden en actoren maakte in december een voorstel van tekst over dat werd voorgelegd en besproken met de betrokken ministers. Het verdere regelgevende traject werd ondertussen opgestart.

SD 2: Maximaal inzetten op het beperken van recidive en het bevorderen van re-integratie

OD 2.1: Een zinvol hulp- en dienstverleningsaanbod voor gedetineerden en geïnterneerden op maat

De impact van het transversale Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025 (STRAP 2020-2025) is al twee jaar voelbaar op het terrein. In nauwe samenwerking met de betrokken collega-ministers voer ik het plan uit. De beleidsteams in elke Vlaamse en Brusselse gevangenis vertaalden het STRAP 2020-2025 ook verder in een concreet actieplan op maat van hun gevangenis. Eind 2022 leert een eerste evaluatie van deze lokale actieplannen dat het vooruit gaat: 85% van de acties in de actieplannen is lopende of al gerealiseerd. In erg moeilijke omstandigheden in de gevangenissen slaagden de Vlaamse hulp- en dienstverleners erin om koers te houden. Met 17 nationale stakingsdagen, heel wat lokale werkonderbrekingen en een overbevolking van 25% volharden de medewerkers, maar het aanbod wordt wel sterk gehinderd. Zo kon in de gevangenis van Turnhout vorig jaar daardoor bijvoorbeeld slechts 42% van het groepsaanbod doorgaan.

Dat reflecteert zich ook in de audit van het Rekenhof over de Vlaamse hulp- en dienstverlening aan de gedetineerden, dat eind 2022 werd opgeleverd. In dat rapport geeft het Rekenhof zes aanbevelingen waarmee ik via het STRAP 2020-2025 al grotendeels aan tegemoetkom, zoals bijvoorbeeld de lokale actieplannen die nu afgestemd zijn op het bovenlokaal beleid, het aanbod voor specifieke doelgroepen en hun noden en de sterkere samenwerking met de federale partner (cf. XII. Bijlage 'overzicht van de aanbevelingen van het Rekenhof').

Een andere aanbeveling van het Rekenhof was het versterken van het organisatiemodel van de hulp- en dienstverlening. Daarom zette ik in 2022 samen met de minister van Werk een grootschalig partnerschap op met het Europees Sociaal Fonds (ESF). Er is immers nood aan meer centrale regie in de hulp- en dienstverlening, evenwel zonder dat de voordelen van het netwerk- en importmodel teniet worden gedaan. Met dit model trekken we het aanbod van buiten naar binnen met een veelheid aan actoren. Die schakels nog beter op elkaar afstemmen was en is de uitdaging. Voor een totaalbedrag van ongeveer 3,2 miljoen euro zullen we tot 2024 in 7 projecten onderzoeken wat werkt en wat ontbreekt

en zo vernieuwende experimenten opzetten met het oog op een betere activering en re-integratie van gedetineerden.

Omdat we echter niet altijd zicht hebben op wat er nu daadwerkelijk nodig is voor de re-integratie, gezien de verscheidenheid van de gevangenisbevolking startte ik samen met de universiteiten van Brussel, Antwerpen en Gent een grondig kwantitatief en kwalitatief onderzoek naar het profiel en de noden van de Vlaamse en Brusselse gevangenispopulatie. Op die manier weet ik precies welke doelgroep welk aanbod nodig heeft om zijn of haar leven weer op de rails te krijgen en niet steeds te hervallen en zo nieuwe slachtoffers te maken. De drempels die langgestraften ervaren bij het vrij gaan en vrij zijn, brengen we in kaart om zo de sleutels tot re-integratie en recidivebeperking wetenschappelijk te onderbouwen. Tijdens het eerste onderzoeksjaar werden al 778 gedetineerden bevroegd. De globale resultaten en beleidsaanbevelingen verwacht ik in 2024.

Uit die globale gevangenisbevolking wil ik wel op één doelgroep prioritair inzetten, namelijk de zedendelinquenten. Daarom had ik daar een apart, meer gericht onderzoek naar gelanceerd, die intussen ook werd afgerond. Vanuit de onderzoeksresultaten stelde ik een actieplan op dat de behandeling van deze groep moet verbeteren. Er is nood aan een overkoepelend beleid en samenwerking tussen beleidsdomeinen en met de federale overheid, uniforme risicotaxatie en -management, een omkaderde behandelomgeving, aanklampende methodieken voor en na detentie en therapie in de gevangenis. Met mijn federale collega zet ik nu de eerste stappen voor de oprichting van een aparte behandelunit in de gevangenis voor zedendelinquenten en de invoering van een consulent zedenfeiten die de brug maakt in de behandeling binnen en buiten de muren.

Ook voor daders van intrafamiliaal geweld werd op mijn vraag een aanbod in de gevangenis uitgewerkt. De ketencoördinatoren en de hulp- en dienstverleners in de gevangnissen van Beveren, Brugge en Hasselt brachten de doelgroep in kaart en tekenden een therapeutisch aanbod uit waarbij er extra aandacht gaat naar de randvoorwaarden en succesfactoren hiervoor. In 2022 werd ook het 'Equi-x' aanbod ter preventie van gendergerelateerd geweld en bijhorend handboek succesvol afgerond in de gevangenis van Ruislede.

Specifiek voor het voorkomen van recidive bij plegers van seksueel geweld is het tot slot belangrijk om niet enkel in te zetten op de klassieke therapie. Het COSA-project (Cirkels van Ondersteuning, Samenwerking en Aanspreekbaarheid) is gericht op een succesvolle re-integratie en het voorkomen van herval van zedendelinquenten door een combinatie van sociale steun, aansporing tot zelfredzaamheid en adequate monitoring door een 'cirkel' van vrijwilligers en professionals rond de zedenpleger te vormen. Enkel in Antwerpen en Brussel zijn momenteel CoSA-projecten actief. Ik liet in 2022 een onderzoek uitvoeren door het Universitair Forensisch Centrum om een uitbreiding naar gans Vlaanderen en de mogelijkheid om de opstart van CoSA ook vanuit detentie te onderzoeken. Met de aanbevelingen uit het onderzoek ga ik aan de slag. In afwachting van de resultaten van het onderzoek gaf ik een subsidie aan het project in Antwerpen en Brussel om zo geen gaten te slaan in de werking.

Een ander speerpunt is gedetineerden voorbereiden op werk en werkervaring via voortrajecten in de gevangenis. Samen met de domeinen onderwijs en werk wordt voorzien in vorming, coaching en beroepsopleidingen in de gevangnissen. Van gediplomeerde horeca-opleidingen tot het behalen van diploma's in knelpuntberoepen zoals dakwerker of schilder, allen dragen ze bij tot het verstevigen van de re-integratie na vrijlating. Ook vanuit mijn bevoegdheid Omgeving zet ik verder in om praktijkgerichte opleidingen natuur-, bos en landschapsbeheer in te richten gekoppeld aan stages bij bedrijven.

Een belangrijke partner in dit alles is natuurlijk de federale overheid. Hiermee wordt een nieuw samenwerkingsakkoord inzake hulp- en dienstverlening aan gedetineerden gesloten. Dit akkoord werd door beide regeringen in 2022 al een eerste keer goedgekeurd en doorloopt het verdere goedkeuringsproces. De tekst maakt onze samenwerking sterker. Zo gaan we uit van een meer gelijkwaardige positie en is er meer betrokkenheid ingebouwd van Vlaanderen, onder meer bij de bouw en renovatie van nieuwe gevangenissen. Dit akkoord wordt in elke gevangenis bekrachtigd in lokale afspraken tussen de Vlaamse en federale actoren. Daarnaast werd op vlak van digitalisering, een gezamenlijke visie afgeklopt tussen Vlaanderen en de federale overheid, eveneens één van de maatregelen uit het STRAP 2020-2025. Ook in het proces van de hervorming van de penitentiaire gezondheidszorg trok ik aan de kar en mijn kabinet en administratie namen actief deel aan de diverse werkgroepen. Ik waak over de belangrijke randvoorwaarden van de hervorming en hoe de samenwerking op het terrein zal verlopen met de Vlaamse beleidscoördinatoren en het netwerk aan partners.

Deze samenwerking is ook belangrijk in het kader van de oprichting van de detentiehuisen. In 2022 startten we onze hulp- en dienstverlening op in het nieuwe detentiehuis van Kortrijk. De opstart in Kortrijk is een pilootproject om bottom-up na te gaan welke de rol van Vlaanderen is in de nieuwe detentiehuisen. Dit wordt uitgetekend samen met alle betrokken partners, in het kader van één van de zeven hoger vermelde ESF-projecten.

Om tot slot, binnen het geheel aan Vlaamse hulp- en dienstverlening, vlot gegevens uit te wisselen finaliseerde ik de afspraken hierover in een ontwerpbesluit dat door de Vlaamse Regering in 2022 een eerste keer werd goedgekeurd. Deze gegevensverzameling en -uitwisseling in de afstemming tussen verschillende domeinen en actoren komt de re-integratie van gedetineerden ten goede.

OD 2.2: Het elektronisch toezicht als gemeenschapsgerichte straf of maatregel

De toepassing van elektronisch toezicht binnen de strafuitvoering in Vlaanderen kent de afgelopen jaren een enorme stijging. Enerzijds grijpen rechters en onderzoeksrechters, sinds corona, steeds vaker naar de maatregel van voorlopige hechtenis via elektronisch toezicht, anderzijds zorgt ook de overbevolking van de gevangenissen voor een enorme toename van het aantal mensen met een enkelband. Zo steeg het aantal nieuwe aansluitingen van 4.107 in 2019 naar 5.174 in 2022. De stijging is opvallend bij elektronisch toezicht in het kader van de voorlopige hechtenis. Deze vorm van elektronisch toezicht is met 115% gestegen in vergelijking met 2019. Daarnaast blijft de duurtijd dat een persoon onder elektronisch toezicht staat ook alleen maar toenemen. Gemiddeld is de stijging van de doorlooptijd onder ET verdergezet in 2022 en dit naar 109 dagen. Dat zijn er ongeveer 5.7 (+5.5%) meer dan het jaar daarvoor. Als we daaraan de stijging van aansluitingen van 2022 ten opzichte van 2021 koppelen, dan heeft dit als gevolg dat het dagcijfer (dus hoeveel personen onder elektronisch toezicht er per dag door het VCET worden opgevolgd) bleef stijgen. In 2021 was het gemiddelde dagcijfer 1.250 en voor 2022 lag dit op gemiddeld 1.522.

Om aan die exponentiële vraag te voldoen, zorgde ik dat er steeds voldoende enkelbanden waren. In afwachting van de toewijzing van de aanbesteding voor de aankoop van nieuw materiaal voor elektronisch toezicht, heb ik daarom een overeenkomst gesloten met de huidige leverancier om al het oude materiaal te vervangen door nieuw materiaal: enkelbanden, PC's, computerprogramma's... Deze upgrade werd gefaseerd doorgevoerd, inclusief opleidingen op maat en werd afgerond in 2022.

In 2022 heb ik de gezamenlijke aanbesteding voor de aankoop van nieuwe enkelbanden verder gecoördineerd in samenwerking met de Duitstalige en de Franse Gemeenschap. Er werd een projectteam samengesteld met zowel interne

medewerkers van het agentschap als externe experts. De procedure van de concurrentiedialoog wordt momenteel afgerond en beoogt toewijzing voor de zomer van 2023.

Naast extra enkelbanden is er ook voldoende personeel nodig om de stijging van het aantal justitiabelen met een enkelband op te vangen en was er steeds meer personeel nodig om dezelfde kwaliteit van alarmenbeheer en controles te leveren. De afgelopen jaren versterkte ik het personeelsbestand van het VCET aanzienlijk van 60 naar 110 personeelsleden, een verdubbeling. Dankzij deze investeringen konden we het VCET ondertussen uitbouwen tot een centrum met een capaciteit van ongeveer 3 grote gevangenissen en een dagelijkse bewaking van in 2022 gemiddeld 1.522 personen onder elektronisch toezicht.

In dat kader is het natuurlijk van zeer groot belang dat de continuïteit van de werking van het VCET te allen tijde gegarandeerd blijft. Ik moet er zeker van kunnen zijn dat de justitiabelen met een enkelband onder alle mogelijke omstandigheden gemonitord worden, ook in het geval zich een ramp voordoet. Daartoe liet ik een risico assessment uitvoeren in het kader van de bevoorradingszekerheid die de impact onderzocht van elektriciteitschaarste op het VCET.

Maar ook een optimale data-uitwisseling tussen Siset, het softwaresysteem van het VCET en GEJO, het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgingsdossier van de rechtbanken en parketten is cruciaal voor een correcte en efficiënte opvolging van justitiabelen onder elektronisch toezicht. Daarom heb ik het voorbije jaar ingezet op verdere optimalisaties, in samenwerking met de federale partners. Ik werkte ook mee aan de actualisatie van de omzendbrief elektronisch toezicht als strafuitvoeringsmodaliteit voor gevangenisstraffen van drie jaar of minder en heb het overleg opgestart inzake de informatiedoorstroming met veiligheidsdiensten met het oog op mogelijke formele samenwerkingsafspraken.

Met het oog op efficiëntiewinst, nam ik tenslotte ook verschillende werkprocessen onder de loep. In het kader van een proactief stockbeheer werd een opvolgtool ontwikkeld om de hoeveelheid stock continu te kunnen monitoren. Daarnaast werk ik verder aan de ontwikkeling van een digitaal platform met een interactieve dienstverlening voor justitiabelen. (cf. VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 4.3: Digitalisering met het oog op een betere doorstroming van informatie en uitwisseling van gegevens)

Verder vind ik het ook belangrijk om meer inzicht te krijgen in de justitiabelen die onder elektronisch toezicht staan. Zo kunnen de werkprocessen worden aangepast aan deze inzichten. In 2021 startte de Universiteit van Tilburg op mijn vraag met een onderzoek om de doelgroep van personen onder elektronisch toezicht in kaart te brengen. Dit onderzoek liep enige vertraging op maar de eerste analyses konden recent toch aangereikt worden en de resultaten worden tegen de zomer van 2023 verwacht.

Tot slot werkte ik als coördinerend minister, in uitvoering van het jeugddelinquentierecht en samen met mijn collega-minister van Welzijn, verder aan de invoering van de elektronische monitoring voor minderjarigen in functie van een innovatief pilootproject volgend jaar. In 2022 vond de doorstart van deze nieuwe reactiemogelijkheid voor minderjarige delictplegers plaats in verschillende projectgroepen met jeugdrechters en jeugdparquetmagistraten, (academische) experts en praktijkmensen uit het jeugddelinquentiedomein. Daarbij werd gefocust op doelgroepbepaling, uitwerking van selectie-instrumenten, technologie, organisatiemodel, methodologische aspecten van geïntegreerde controle/begeleiding, etc. Ondertussen werkten de erkende diensten voor de begeleiding van minderjarigen (o.a. de Sociale Dienst Jeugdrechtbanken) en het VCET verder aan de doorstart van de pilootfase en aan een uitvoeringsbesluit voor

elektronische monitoring. De technische oplossing van elektronisch toezicht voor minderjarigen werd verder uitgewerkt in een apart hoofdstuk bij de openbare aanbesteding van enkelbanden voor volwassenen.

OD 2.3: De rol van de justitiehuisen in de gerechtelijke keten versterken en volop inzetten op indicatiestelling, risicotaxatie en risicomangement

Via risicotaxatie en risicomangement wil ik het werk van de justitieassistenten verder onderbouwen en professionaliseren. Ik ben er van overtuigd dat het gebruik van risicotaxatie en -management de justitieassistent ondersteunt bij het inschatten van het recidiverisico, zijn of haar professioneel oordeel onderbouwt en helpt bij het bepalen van wat nodig is om herhaling van criminaliteit te voorkomen.

De aanwerving van het team van 10 psychologen werd in 2022 voltooid. Het team psychologen is gestart met de uitrol van de consultfunctie in alle justitiehuisen en in september 2022 werd, na evaluatie, het aanbod uitgebreid naar de sectoren Slachtofferonthaal en Burgerrechtelijke Opdrachten. In het kader van psychodiagnostiek werd een testbatterij samengesteld op basis van gevalideerde psychodiagnostische instrumenten voor o.a. persoonlijkheid, intelligentie, etc. waarmee het team van psychologen mee aan de slag kan gaan. Inzake risicotaxatie volgde het volledige team psychologen de opleiding in een risicotaxatie-instrument om recidive van seksuele feiten in te schatten alsook een opleiding in een risicotaxatie-instrument ter inschatting van het recidiverisico op geweldsdelicten. In oktober 2022 zijn ze dan ook gestart met een pilootproject om het recidiverisico bij seksuele delicten in te schatten bij een 5-tal mandaten. Sindsdien worden de justitieassistenten dus ondersteund door de psychologen bij het inschatten van seksuele recidive. In 2023 volgt een evaluatie van deze pilootfase, volgt een uitbreiding naar geweld- en andere delictscategorieën, en blijven ze ondertussen hun expertise uitbreiden en zich verder specialiseren.

Met het oog op een efficiënte samenwerking tussen de psychologen en de justitieassistenten en een efficiënte werking van de justitiehuisen in haar geheel, is het ook noodzakelijk dat psychologen en justitieassistenten informatie kunnen uitwisselen. Psychologen zijn echter gehouden tot beroepsgeheim en justitieassistenten tot discretieplicht. Daarom is het niet vanzelfsprekend dat de psychologen en justitieassistenten onderling informatie kunnen uitwisselen. Om de interne infodeling binnen de justitiehuisen met oog op een betere begeleiding van de justitiabelen te regelen, startte ik in 2022 het legistische traject op om dit in het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand op te nemen. Het decreet werd intussen ook goedgekeurd door het parlement en gepubliceerd. Op deze manier kunnen de psychologen en justitieassistenten, beiden werkzaam binnen de justitiehuisen, onderling informatie uitwisselen zonder dat er sprake zou zijn van een strafbare schending van het beroepsgeheim.

Er werd in 2022 tevens een wetenschappelijk traject opgestart voor de verdere uitrol en implementatie van risicotaxatie en risicomangement binnen de justitiehuisen in samenwerking met de VUB. De twee eerste werkpakketten, zijnde een informatieverzamelingsformat voor de justitieassistent en de beslisboom voor de keuze van risicotaxatie-instrumenten voor de psycholoog werden afgerond eind 2022. In 2023 ligt de focus op het implementatieproces.

OD 2.4: Een snelle, kordate en consequente opvolging en responsabiliserende begeleiding van daders

Op 1 september 2022 is de Wet Externe Rechtspositie uiteindelijk – weliswaar gefaseerd – in werking getreden voor de veroordeelden met een totaal aan vrijheidsstraffen van meer dan twee jaar tot en met drie jaar. Zowel de

justitiehuisen als het VCET waren al enige tijd organisatorisch en inhoudelijk voorbereid, maar de concrete impact op de werking zal moeten blijken in 2023.

Ik blijf in de tussentijd actief samenwerken met verschillende partners aan een lik-op-stukbeleid voor kleinere en veelvoorkomende criminaliteitsvormen. Hiertoe heb ik reeds verschillende projecten ondersteund die streven naar een efficiënte en integrale aanpak van deze veiligheidsproblematiek. In de provincies Antwerpen en Limburg zijn er in dit kader de afgelopen jaren heel wat verschillende multidisciplinaire initiatieven en pilootprojecten opgestart.

Ik verwees reeds naar mijn samenwerking met het parket in Limburg in M+ (cf. V. Beleidsveld Opgroeien, OD 1.2: Bijkomende initiatieven voor een evidence-based aanpak van minderjarige delictplegers). Binnen het justitiehuis Limburg werd het nodige personeel ingezet om binnen de opdracht bemiddeling en maatregelen in te staan voor een snelle opname van deze dossiers.

Met het Limburgse parket en met andere lokale partners werk ik ook samen aan Plan S. Het opzet van Plan S is om een duidelijk kader te ontwikkelen voor de intersectorale aanpak van verschillende complexe problemen op het snijvlak van veiligheid en zorg. Ik denk daarbij aan IFG, jeugddelinquentie, psychiatrische en/of middelenproblematiek die een veiligheidsrisico behelst... Stuk voor stuk maatschappelijke problemen die vragen om een intensieve samenwerking tussen onder meer politie, justitie en hulpverlening. Het afgelopen jaar is vanuit Plan S volop het gesprek aangegaan met allerlei Limburgse en andere organisaties en netwerken over de gezamenlijke aanpak van dit soort complexe dossiers. Daarnaast zijn de Plan S-partners (parket, politie, justitiehuisen, FJC, lokale besturen en hulpverleningspartners) op werkbezoek geweest bij onder meer het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam. Bedoeling van deze gesprekken en werkbezoeken was om aandachts- en knelpunten te detecteren, goede samenwerkingspraktijken in kaart te brengen en op basis daarvan een opzet uit te werken voor een effectieve, intersectorale aanpak in Limburg, die moet leiden tot de verdere uitbouw van een fysiek zorg- en veiligheidscentrum.

In Mechelen (en bij uitbreiding Antwerpen en Neteland) werd het project SAMEN verdergezet, in samenwerking met de collega ministers Crevits en Somers. Dit is vergelijkbaar met de M-aanpak in Limburg met dat verschil dat er in Mechelen bijkomend een casusoverleg wordt voorzien. Ook hier zet ik het nodige personeel in om binnen de opdracht bemiddeling en maatregelen in te staan voor een snelle opname van deze dossiers binnen de justitiehuisen.

Het project SAMEN wordt wetenschappelijk onderbouwd en ondersteund vanuit de VUB. Onder impuls van de onderzoekers werd er het afgelopen jaar ingezet op een gemeenschappelijke werkwijze en visie over de arrondissementsafdelingen heen. Wat betreft het casusoverleg werd er een triagesysteem ontwikkeld, waarbij daders op basis van objectieve en heldere criteria geselecteerd worden voor het casusoverleg. In een volgende fase zal er ingezet worden op de gerechtelijke of buitengerechtelijke afhandeling van de SAMEN dossiers.

Op basis van de bestaande projecten M+ en SAMEN merk ik een toenemende interesse van andere parketten om gelijkaardige projecten op te richten. Zo werden er gelijkaardige initiatieven van snelrecht opgestart in Leuven en West-Vlaanderen. Projecten waar de justitiehuisen telkens aan meewerken. Maar net zoals bij de drugopvolgingskamers (zie verder) ben ik echter van mening dat een uniforme en structurele werkwijze noodzakelijk is. Ik stuur bij de federale minister van Justitie dan ook aan op overleg over deze initiatieven evenals op een gedegen evaluatie.

De visie van de justitiehuisen op een structurele uitrol van de drugopvolgingskamers werd door mij overgemaakt aan mijn federale collega, alle rechtbanken, parketten en hoven van beroep. Ik hield hierbij een uniforme werkwijze voor ogen dat rechtsgelijkheid en rechtszekerheid voor de justitiabele garandeert.

Ondanks de afwezigheid van een wettelijk kader, dat in opmaak is, blijven er wel initiatieven bij komen vanuit de rechtbanken, o.a. in Hasselt, Kortrijk, Ieper/Veurne, Dendermonde, Oudenaarde en nu ook in Brussel. Ondanks dit dus nog geen officieel mandaat is en er nog geen uniform kader is, blijf ik hier wel justitieassistenten op inzetten. De huidige proefprojecten worden intussen in SIPAR, het registratiesysteem voor administratief beheer van de opdrachten van de justitiehuisen, geregistreerd zodat we dit ook verder kunnen monitoren. Tenslotte, om de samenwerking tussen de hulpverlening en de justitiehuisen te optimaliseren in het kader van die drugopvolgingstrajecten, voorzag ik ook in de aanwerving van extra netwerkbeheerders die op provinciaal niveau het aanspreekpunt zijn voor externe partners in de hulp- en dienstverlening.

Ook de dossiers met betrekking tot tienerpooierschap worden sinds 2020 op mijn vraag in SIPAR geregistreerd. Hierdoor houden we zicht op het fenomeen. Ik bleef aandringen bij de federale collega's bevoegd voor politie en justitie, alsook het College van procureurs-generaal om hetzelfde te doen. Een contextveld 'tienerpooiers' in hun systemen werd ondertussen gecreëerd maar nog niet geactiveerd. Wanneer ook dit registratiesysteem op punt staat, kunnen we dossiers doorheen de hele strafrechtsketen volgen en op die manier het fenomeen nog beter in kaart brengen. Het onderzoek naar het profiel en de aanpak van tienerpooiers waarvoor ik een overheidsopdracht gunde aan de VUB, werd in 2022 opgestart. De resultaten van deze studie zullen ons meer inzicht geven in de kenmerken van deze daders en hun modus operandi om vandaaruit onze aanpak van deze doelgroep bij te stellen. Het afgelopen jaar bleef ik ook deelnemen aan de werkgroep rond daders die ik oprichtte in de schoot van de stuurgroep tienerpooiers.

Waar ik het ook meermaals met het College van Procureurs-Generaal over had, is de uitvoering van de tijdelijke huisverboden. Sinds 2020 worden in het kader van de opdrachten tijdelijk huisverbod niet enkel de slachtoffers maar ook de daders opgevolgd en begeleid door de justitiehuisen. Ik merk een grote stijging op in het aantal dossiers dat de Vlaamse justitiehuisen ontvangen. In 2022 waren dit er 488, dit zijn er een 100-tal meer dan in 2021. In de loop van 2022 organiseerde ik een bevraging binnen de justitiehuisen om de toepassing van het tijdelijk huisverbod te evalueren. Ik koppelde de resultaten van deze evaluatie terug naar het College van procureurs-generaal en de federale minister van justitie en stelde verbeterpunten voor op het vlak van hun bevoegdheden en de onderlinge samenwerking. De evaluatie leverde ook nuttige informatie op die ik zal gebruiken om binnen de justitiehuisen zelf te blijven werken aan het verder verfijnen van de opdrachten zodat slachtoffers de begeleiding krijgen waar ze nood aan hebben en we ook voor de daders kunnen voorzien in een snelle, kordate en consequente opvolging.

Tot slot bleef ook in 2022 een snelle en kordate uitvoering van de werkstraffen één van mijn aandachtspunten. Een verruiming van het aanbod aan organisaties die werkstraffen omkaderen was nodig, enerzijds omdat de nasleep van de coronamaatregelen nog steeds voelbaar was op het terrein. De organisaties moesten voor lange tijd de deuren sluiten waardoor nieuwe werkstrafdoossiers moeilijk opstartten. Anderzijds zagen we in 2021 een spectaculaire stijging van het aantal nieuwe werkstrafdoossiers binnen de justitiehuisen. Zo ontvingen de justitiehuisen 5.851 nieuwe werkstraffen. Dit zijn er 2.000 meer dan in 2020. Deze sterke stijging bleef ook in 2022 aanhouden, zo registreerden de justitiehuisen 5.500 nieuwe dossiers.

Ik heb dan ook verschillende acties ondernomen om het bestaande aanbod van organisaties die werkstraffen omkaderen tijdelijk te verruimen, en dan vooral in die regio's waar de doorstroom van de dossiers naar het aanbod moeilijk verliep. Concreet waren dit de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen, Brussel en Limburg. Zo gingen drie mobiele werkvloerprojecten van start, één in elke regio. Het mobiel werkvloerproject in het gerechtelijk arrondissement Brussel werd aanvullend versterkt door een dispatchingfunctie, waarbij er een toeleiding naar het aanbod gebeurt en de uitvoering van de werkstraf verder wordt opgevolgd. De drie mobiele werkvloerprojecten worden in 2023 grondig geëvalueerd maar zitten wel al op kruissnelheid wat betreft het opgenomen werkgestraften.

Naast deze drie mobiele werkvloerprojecten werd ook het mobiel werkvloerproject van OVAM uitgerold. Werkgestraften worden hierbij ingezet bij het opruimen van zwerfvuil en dragen zo hun steentje bij aan een propere maatschappij. Ook heb ik er voor gezorgd dat er meer werkgestraften konden worden ingezet bij het beheer van onze natuur, dit via het werkvloerproject van Natuurpunt in regio Vlaams-Brabant en via de samenwerking met het Agentschap Natuur en Bos. Ten slotte heb ik nog met verschillende andere organisaties nieuwe samenwerkingen opgestart of de samenwerking verlengd, zoals de gemeenschapsinstellingen, kringloopwinkels en gemeenten en steden. Door al deze bijkomende uitbreidingen heb ik voor 2022 en 2023 maar liefst 1.900 extra plaatsen gecreëerd.

Ik heb de voorbije periode eveneens ingezet op de evaluatie van de interne werking van de justitiehuisen omtrent de uitvoering van de werkstraffen, zoals het toegepaste kansenbeleid. Er werd een eenduidig en streng kansenbeleid uitgewerkt zodat alle justitiehuisen op eenzelfde manier ingrijpen wanneer de werkstraf niet naar behoren wordt uitgevoerd en het dossier vervolgens terug naar de probatiecommissie wordt verwezen. Ik ben ook reeds in overleg gaan met de voorzitters van de probatiecommissie om duidelijke afspraken rond het kansenbeleid te maken.

Bij een goede, kordate opvolging van daders hoort ook een efficiënte controle. Het is belangrijk dat dit onderbouwd en uniform gebeurt en dat zowel de justitiabele als de medewerkers weten binnen welke grenzen aan controle wordt gedaan. Naast het begeleiden is controleren immers een belangrijk aspect van het werken met daders. Een uniforme manier van werken rond controle werd binnen alle justitiehuisen en binnen het VCET geïmplementeerd op 1 mei 2022. Ook de opdrachtgevers en partners werden geïnformeerd. Het is immers van cruciaal belang dat zij weten op welke manier wij controleren, zodat we verder een betrouwbare, geloofwaardige en deskundige partner blijven. Met de continue evoluties in het aantal maar ook het soort (nieuwe) opdrachten van de justitiehuisen en het VCET blijven we dit kader actualiseren en verfijnen.

OD 2.5: De nodige aandacht voor daders met multi-problematieken

Het afgelopen jaar heb ik samen met de minister van Welzijn en de federale ministers van Justitie en van Volksgezondheid verder gewerkt aan de herziening van het vijftienvijftig jaar oude samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik. Het begeleidingscomité dat in 2021 de opdracht kreeg om met de startnota uitgewerkt op politiek niveau aan de slag te gaan, leverde eind 2022 een eerste tekstvoorstel af. Naast een juridisch-technische actualisatie van het samenwerkingsakkoord, verbreed en versterkt het tekstvoorstel het gespecialiseerd hulpaanbod en zet het de samenwerking tussen de justitiehuisen en de gespecialiseerde hulpverlening op punt. Het tekstvoorstel van het begeleidingscomité wordt in 2023 verder besproken op politiek niveau en op basis daarvan nog verder verfijnd zodat we later dit jaar het legistische traject hiervoor kunnen opstarten.

Daarnaast zet ik verdere stappen om de samenwerking tussen de justitiehuisen en de hulpverlening te verbeteren zodat daders met psychische problemen de juiste hulp vinden, onafhankelijk van de regio waar men woont of de specifieke (multi-) problematiek waarmee men kampt. Samen met de minister van Welzijn en de federale minister van Volksgezondheid werkte Psyche vzw eerder al een visie op forensische zorg uit. In 2022 koppelden we daar een vervolgoopdracht aan waarbij we enerzijds willen komen tot een samenwerkingsprotocol tussen de justitiehuisen en de sector, met de nodige samenwerkingsafspraken rond bijvoorbeeld infodeling, en anderzijds casustafels willen installeren die nodig zijn om de instroom van justitiabelen naar het bestaande zorgaanbod te verhogen.

Om de zorg voor justitiabelen met psychische problemen te verbeteren maakte ik bovendien een budget van 5,4 miljoen euro vrij voor de komende vier jaar. Het is namelijk zo dat justitiabelen met een ingewikkelde problematiek vaak geweigerd worden bij zorgorganisaties omdat zij niet het juiste aanbod of het personeel hebben om met die problematiek om te gaan. Daarom heb ik een projectoproep gelanceerd, waarbij zorgorganisaties gespecialiseerd personeel kunnen inzetten om de beoogde doelgroep vlotter te laten doorstromen naar het ambulante aanbod van de geestelijke gezondheidszorg. Er werden in totaal 17 verschillende projecten ingediend die er voor moeten zorgen dat justitiabelen met meerdere problemen ook daadwerkelijk geholpen kunnen worden, zoals justitiabelen met een combinatie van een zedenproblematiek met zwakbegaafdheid, of aandachts- en ontwikkelingsstoornissen gepaard met acute verslavingsproblemen, of een agressieproblematiek gepaard met psychologische problemen. Deze vallen nu veelal uit de boot, ondanks een opgelegde behandeling. Door hier extra op in te zetten, wil ik verdere recidive voorkomen.

OD 2.6: Een structurele aanpak van radicalisering

Justitieassistenten worden sinds januari 2023 al tijdens detentie betrokken bij de reclassering van geradicaliseerde gedetineerden. De Vlaamse justitiehuisen hebben zich hierop sinds 2020 volledig voorbereid, maar om effectief te starten zijn de justitiehuisen afhankelijk van de gevangenisdirecteuren om hen te mandateren. Door de Covid19-pandemie werd de voorbereiding van het mandaat aan de zijde van de gevangenis on hold gezet. Nadien bleek dat de gevangenis enkel instructies op nationaal niveau wensten uit te vaardigen en wilden ze wachten tot ook de Franstalige justitiehuisen hun interne voorbereidingen afgerond hadden. Na herhaaldelijk aandringen bij het gevangeniswezen en het federaal kabinet justitie, zijn ze in 2022 uiteindelijk akkoord gegaan om enkel op Vlaams niveau verder te gaan. Dus ondanks het feit dat dit mandaat eigenlijk al sinds eind 2019 bestaat, is enkel Vlaanderen hiermee gestart na heel veel duw- en trekwerk. Ik concretiseerde dit nieuwe mandaat dus in 2022 verder via gedeelde afspraken met het gevangeniswezen voor de medewerkers op het terrein om uiteindelijk dus in januari 2023 te starten. De justitiehuisen zullen vanaf dan, vóór iemand kan vrij komen onder voorwaarden, deelnemen aan het casuoverleg en/of de penitentiaire LIVC (PIVC) in de gevangenis. Hiertoe worden de justitiehuisen automatisch uitgenodigd en gaan ze niet enkel met de gedetineerde en alle partners in de gevangenis spreken, maar ook met het thuismilieu en andere actoren buiten de gevangenis. Zo gaan ze na of iemand bijvoorbeeld opnieuw in een geradicaliseerd opvangmilieu zou terecht komen om tijdig de juiste hulpverlening te zoeken, zoals bijvoorbeeld bij een geradicaliseerde met psychoses, etc. Op die manier krijgt de justitieassistent een goed beeld over de reclassering en kan daar in de gevangenis al mee gestart worden. We bouwen zo verder aan het verbeteren van de brug binnen buiten detentie en geven justitieassistenten een beter zicht op de stappen die de geradicaliseerde gedetineerde zette tijdens detentie.

Om tot die optimale informatie-uitwisseling te komen binnen de gevangensmuren heb ik samen met de federale minister van Justitie een ontwerp van

samenwerkingsakkoord rond de Penitentiaire Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (PIVC R) uitgeschreven. Met dit PIVC R zal het bestaande casuoverleg in de gevangnissen uitgebreid worden met de burgemeester en de information-officer (politie)., en aldus een betere informatiedeling mogelijk gemaakt worden. Hierdoor wordt ook de informatie-doorstroming naar de LIVC R verzekerd. Het is de bedoeling om wanneer het legistiek traject is afgerond, in 2023 te starten met enkele proefprojecten PIVC R.

En ook buiten de gevangenismuren, zijn de goede werking van de Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake Radicalisme, Extremisme en Terrorismisme (LIVC R) natuurlijk cruciaal in de aanpak en preventie van radicalisering. Daarom deed ik in het verleden samen met mijn collega-minister voor Binnenlands Bestuur reeds het nodige om te komen tot een Vlaams Decreet dat sinds 2021 ook Vlaamse deelnemers machtigt om deel te nemen aan LIVC R. In 2022 voorzagen we vanuit het Vlaams Platform Radicalisering ook informatiesessies in elke Vlaamse provincie en Brussel om lokale besturen en verenigingen te informeren over de LIVC R werking.

Omdat we echter niet alles kunnen regelen in het Vlaamse LIVC R decreet, is het wachten tot de federale collega van Binnenlandse Zaken de werkzaamheden rond het interfederaal samenwerkingsakkoord mbt de LIVC R's terug opstart. Samen met mijn collega ministers Somers en Crevits hebben wij voor de Vlaamse regering al de nodige input aangeleverd, en ik heb al meermaals de bevoegde federale minister aangeschreven hier de nodige stappen in te zetten.

Verder zetten ook de justitiehuisen zelf in op de nodige informatiedoorstroming. In 2022 heb ik de informatie-uitwisseling tussen OCAD (Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse) en de justitiehuisen aanzienlijk verbeterd. In juli 2022 werd een protocol tussen OCAD en AJH afgesloten waardoor OCAD meer informatie zal ontvangen over het verloop van de opvolging van individuen die opgenomen zijn in de gemeenschappelijke gegevensbank Terrorist Fighters. Omdat veel afhangt van bepaalde risicofactoren heb ik vorig jaar beslist om de volledige opvolgingsrapporten van de justitieassistenten uit te wisselen met OCAD. Zo kan OCAD op basis daarvan hun dreigingsanalyse aanpassen voor alle actoren die toegang hebben tot de GGB. Als een justitiabele bijvoorbeeld twee keer niet komt opdagen op een afspraak, kan dat een verhoogde dreiging inhouden. Als hij zijn werk verliest, of verhuist naar zijn geradicaliseerd thuismilieu, zijn dat allemaal relevante zaken voor OCAD en alle andere diensten en vind ik het cruciaal om dat dan ook te delen. Verder delen we ook onze uitgevoerde risicotaxaties met OCAD.

Die risicotaxaties worden uitgevoerd door onze 11 ondersteunde experts radicalisering binnen de justitiehuisen. Het inzetten van interne expertise, in samenwerking met een aantal externe experts, is immers van groot belang. Daarom heb ik niet enkel de samenwerking met Ceapire vzw voor gespecialiseerde individuele contextbegeleiding in het kader van disengagement bestendigd, maar ook 2 psychologen uit het eigen team risicotaxatie en psychodiagnostiek aangeduid die zich zullen specialiseren en opgeleid zullen worden inzake radicalisering. Zij zullen ook hun expertise rond risicotaxatie en psychodiagnostiek inzetten om geradicaliseerden beter op te volgen binnen de justitiehuisen. Zij zullen ook beter kunnen nagaan welke doorgedreven begeleiding geradicaliseerden nodig hebben om tot een betere adviesverlening, opvolging en doorverwijzing te kunnen komen. Zo werk ik ook binnen de justitiehuisen zelf verder aan een multidisciplinaire aanpak van deze doelgroep.

De 11 ondersteunende experts van de justitiehuisen gebruiken nu reeds een specifiek risicotaxatie-instrument in de opvolging van geradicaliseerden, de VERA-2-R. Dit werd de afgelopen twee jaren geëvalueerd via deelname aan een Europees onderzoek rond het gebruik van de VERA-2-R. De resultaten daarvan voor de Vlaamse justitiehuisen waren positief met de aanbeveling om blijvend te investeren

in voldoende vervolgopleidingen en interviews. Ik zal dan ook bijkomend investeren in de professionele ondersteuning voor het verder gebruik van dit instrument.

SD 3: Een laagdrempelige, kwalitatieve en efficiënte juridische eerstelijnsbijstand

In 2022 trad de nieuwe Vlaamse regelgeving voor de commissies juridische eerstelijnsbijstand in werking. Tijdens dit overgangsjaar subsidieerde ik hen voor het eerst volgens het vernieuwde kader. De commissies zijn vanaf nu multidisciplinair samengesteld uit vertegenwoordigers van de balie, de samenwerkingsverbanden geïntegreerd breed onthaal – waarbinnen de OCMW, de CAW en de ziekenfondsen samenwerken – en van organisaties die met de meest kwetsbare doelgroepen werken of andere, niet-commerciële organisaties die juridische bijstand verlenen. Deze verbreding zorgt voor een laagdrempelig en toegankelijk juridisch aanbod op zo'n 130-tal locaties in Vlaanderen. In 2022 dienden de 13 commissies voor het eerst een meerjarenplan in en werden erkend. Dergelijk plan is een voorwaarde vanaf nu om erkend te worden en laat toe om planmatiger te werken, te harmoniseren en te professionaliseren. Ook de werkingsgebieden van de commissies legde ik vast in een Ministerieel Besluit.

Om de toegankelijkheid van juridische informatie nog te verhogen startte ik ook een samenwerking met Helder Recht en de commissie in Gent. Door juridische info online beschikbaar te maken in klare taal kunnen burgers op een vlotte manier, een antwoord vinden op veel gestelde vragen. Wanneer nodig wordt doorverwezen naar een advocaat. Eind 2022 lanceerde ik tevens een proefproject in Gent waarbij de commissie nauw samenwerkt met het Zorgcentrum na Seksueel Geweld. Slachtoffers van seksueel geweld krijgen er de mogelijkheid om zeer snel na de feiten, nog voor het indienen van de klacht en als ze dat willen, juridisch advies in te winnen van een eerstelijnsadvocaat.

SD 4: Maximale optimalisatie van de werkprocessen

OD 4.1: Versterking van de samenwerking van de justitiehuizen en het VCET met justitie, politie, hulpverlening en lokale besturen

De voorbije jaren werd met de partners van de leerstraffen bekeken hoe het aanbod van leerstraffen kwalitatiever en efficiënter kon. Dit leidde tot een vernieuwde samenwerking die in 2022 van kracht ging. Door de nieuwe provinciale organisatie kan iedereen nu, ongeacht zijn woonplaats of misdrijf, toegang krijgen tot een gedragstraining en is de inhoud over de regio's heen gelijklopend. In 2022 werden er reeds 272 trainingen gegeven. Ruim de helft speelt in op een problematiek van agressie en intrafamiliaal geweld. Er werd ook een traject ingezet om binnen de gedragstrainingen rond agressie een specifieke module te voorzien rond agressie tegen politie en hulpverleners.

Gezien het budget voor de gedragstrainingen nog steeds federaal zit, werd, om deze reorganisatie ook budgettair mogelijk te maken, midden 2019 een logistiek traject ingezet dat tot doel had de uitvoeringsbesluiten van de federale regelgeving hierrond aan te passen. Ik heb in dit proces er sterk op aangedrongen meer beleidsruimte te geven aan de gemeenschappen. Dit traject werd uiteindelijk in augustus 2022 afgerond met de publicatie van een aangepast Koninklijk Besluit en een nieuw Ministerieel Besluit. De publicatie van de federale uitvoeringsbesluiten in augustus 2022 geven de gemeenschappen uiteindelijk effectief meer beleidsruimte om onder andere de financiering meer in lijn te brengen met de eigen Vlaamse regels. Daarvoor heb ik zelf extra financiering vrijgemaakt om deze reorganisatie in goeie banen te leiden gezien de gesloten enveloppe van de federale regering hiervoor. Deze nieuwe financiering van de gedragstrainingen is sinds 1 januari 2023 in werking.

Naast een herwerking van de leerstraf zette ik daarenboven in op een versterking van de relatie met de hulpverlening. Zo verhoogde ik alvast de barema's voor de zorgpartners die één voor één dreigden af te haken, net door die gesloten enveloppe waar ik al naar verwees. Het nieuwe subsidiekader dat eind 2022 werd goedgekeurd, moet de partners meer financiële stabiliteit geven. Maar deze realisatie is geen eindpunt. Ik zie dit als een overgangmaatregel naar een volledig nieuw subsidiekader voor de zorgorganisaties die een engagement naar het forensisch publiek opnemen. Ik werk hiervoor nauw samen met de minister van Welzijn en de federale minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid gezien ook hun verantwoordelijkheid voor deze doelgroep van justitiabelen.

Om de contacten met de organisaties waarmee we in het kader van de uitvoering van de straffen en maatregelen samenwerken te versterken, wierven we een tweede lichte netwerkbeheerders aan (cf. supra). Zij staan in voor het zoeken naar prestatieplaatsen en hulpverleningsorganisaties die met onze justitiabelen aan de slag willen gaan. Op die manier houden we de aandacht voor de doelgroep van de justitiabelen levend en proberen we tot een betere afstemming van het aanbod te komen.

Een andere thematiek waar ik sterk op inzet, is de bestrijding tegen van intrafamiliaal geweld. Ook deze strijd heeft baat bij een sterke samenwerking, onder andere met mijn collega minister van Welzijn.

Ik heb daarom werk gemaakt van een Vlaams basismodel van intersectorale IFG-centra in Vlaanderen, voortbouwend op de goede praktijken van de ketenaanpak en de FJC. Op basis van intensief overleg met alle betrokken partners en onderzoek zijn de contouren van dat model in de loop van 2022 bepaald.

In overleg met onze partners willen we in deze centra eenzelfde basisaanbod in alle Vlaamse regio's voorzien. Dat bestaat uit een laagdrempelig aanbod voor slachtoffers, advies en consult voor professionals die met IFG geconfronteerd worden, ondersteuning voor gezinnen uit balans en intensieve casusregie in structureel onveilige gezinnen en dossiers eengerelateerd geweld. Daarnaast is er voldoende flexibiliteit om regionale accenten te leggen.

In 2022 heb ik ook volop ingezet op de voorbereiding van de implementatie van deze centra in heel Vlaanderen in samenwerking met zowel de minister van Welzijn als de lokale besturen die hier in betrokken worden, alsook het College van Procureurs-Generaal, de verschillende parketten, de verschillende politiezones en de hulpverleningsorganisaties op het terrein. Om de uitrol van dit model mogelijk te maken werd er een personeelsplan opgemaakt, dat in december 2022 door de Vlaamse Regering is goedgekeurd. Het plan voorziet in de aanwerving van 87 bijkomende medewerkers voor deze centra: casusregisseurs, psychologen, ondersteunende medewerkers, coördinatoren om de centra in goede banen te leiden... Daarnaast heb ik financiering voorzien voor verbindingspersonen van de lokale politie, die voor politionele vertegenwoordiging in het IFG-centrum zorgen, een brug vormen tussen de aanspreekpunten in de lokale politiekorpsen en het IFG-centrum en instaan voor bovenlokale politionele expertise inzake intrafamiliaal geweld, eengerelateerd geweld, zware stalking... Ook heb ik middelen voorzien om in elk centrum, in samenwerking met de Vertrouwenscentra Kindermishandeling, een kinderpsycholoog in te zetten, zodat de kinderen niet uit het oog worden verloren. Dat is hoognodig als je weet dat er in meer dan twee op de drie gezinnen die bij een FJC worden aangemeld, minderjarige kinderen betrokken of getuige zijn van het geweld.

Daarnaast werd er afgelopen jaar ook een opleiding rond seksueel geweld georganiseerd voor medewerkers van de ketenaanpak IFG en de FJC's en werd er een intern voorbereidend traject gelopen om samenwerkingsafspraken te maken tussen de ketenaanpak/FJC's en de Zorgcentra na Seksueel Geweld.

Het afgelopen jaar werd tevens verder ingezet op een aantal andere succesvolle proefprojecten rond intrafamiliaal geweld. Het project Integrale Respons op Intrafamiliaal Seksueel Misbruik (IRIS), dat werd heropgestart in Noord-West-Vlaanderen, biedt geïntegreerde contextuele zorg voor alle betrokkenen bij intrafamiliaal seksueel misbruik. Er werd onderzocht hoe het IRIS-project geborgd en mogelijk verder uitgerold kan worden in heel Vlaanderen via de IFG-centra. De werking inzake eergelateerd geweld die op poten werd gezet binnen FJC Limburg bleek zeer performant en zal gefaseerd uitgerold worden over heel Vlaanderen, onder meer aan de hand van een signalenlijst, een casebook en een richtlijn met 'lessons learned'. Het project 'Handle with Care' beoogde dan weer een samenwerking tussen politie, scholen en lokaal bestuur in dossiers van intrafamiliaal geweld. Via deze samenwerking wordt er gestreefd naar steun op school voor het kind: simpel, snel, in een vertrouwde omgeving en van grote waarde voor het kind. In de loop van 2022 werd de implementatie voorbereid van een proeftuin in Mechelen. Ten slotte werd ook een subsidie gegeven aan Echo-Lotgenotenwerking om in 2023 in elke provincie in Vlaanderen een lotgenotengroep op te starten voor overlevers van kindermishandeling in het kader van de uitrol van de FJC's.

Ook de strijd tegen seksueel geweld laat ik niet los. Afgelopen jaar was het tweede werkjaar van het eerste Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld. In uitvoering van dat actieplan gaf ik de UGent de opdracht om een 'meldcode geweld' te ontwikkelen en indien nodig te implementeren in de Vlaamse beleidsdomeinen justitie, onderwijs, cultuur, media, welzijn en sport. Geweld doet zich immers voor in verschillende contexten. Met deze meldcode wil ik samen met de collega-ministers in deze sectoren een meldings- en handelingsprotocol ontwikkelen om professionals en vrijwilligers tools aan te reiken zodat geweld, meer bepaald seksueel geweld, intrafamiliaal geweld en kindermishandeling, wordt gedetecteerd en een gepaste reactie volgt. Deze wordt afgerond in 2023.

Specifiek rond seksueel geweld werd de overheidsopdracht met betrekking tot de ontwikkeling en uitrol van een sensibiliseringscampagne voor jongeren in 2022 voorbereid en gegund. De campagne is begin 2023 gestart en loopt nog tot het einde van de legislatuur. Met deze campagne, die zich vooral richt op het online bereiken van jongeren, wil ik een krachtige boodschap uitdragen naar (potentiële) slachtoffers en daders. Ik wil een bewustzijn creëren bij iedereen dat grenzen moeten worden gerespecteerd. Op maat van jongeren halen we thema's als wraakporno, spiking, ongewenste sexting en grenzen aangeven in relaties, uit de taboesfeer. Ik wil hiermee zowel daders, slachtoffers als omstaanders aanspreken.

Daarnaast finaliseerde ik, samen met collega Weyts, het legistiek traject voor het decreet houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister te controleren voor nieuwe medewerkers die in contact komen met minderjarigen in die uitoefening van een activiteit. Daarmee wordt vermeden dat personen die bijvoorbeeld voor zedenfeiten t.a.v. minderjarigen zijn veroordeeld, nadien zomaar opnieuw met minderjarigen aan de slag kunnen binnen een sportclub of jeugdwerking. Het decreet werd op 3 juni 2022 goedgekeurd en nadien gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Tijdens de tweede helft van 2022 bereidde ik samen met de sport-, cultuur- en jeugdsector draaiboeken voor die de organisaties handvatten en richtlijnen bieden voor de toepassing van de controleverplichting. Die draaiboeken werden gefinaliseerd en verspreid naar de betrokken sectoren. Op 1 februari 2023 is het decreet in werking getreden.

Zoals reeds aangegeven, werd het actieplan ter bestrijding van seksueel geweld in 2022 geëvalueerd en bijgestuurd. Uit die bijsturing kwamen tien nieuwe acties vanuit Justitie. Daarbij werd bijvoorbeeld een subsidie verleend aan Moderator om in 2023 dialooggroepen rond seksueel geweld op te starten, zowel binnen als buiten

de gevangenis. Daarbij worden enerzijds gedetineerden en justitiabelen en anderzijds slachtoffers samen gebracht om het te hebben over thema's als slachtoffer- en daderschap, schuldinzicht, opnemen van verantwoordelijkheid enzovoort.

Naast het Vlaamse actieplan ter bestrijding van seksueel geweld hebben we op nationaal niveau ook nog het Nationaal Actieplan (NAP) gendergerelateerd geweld waarvoor ik de Vlaamse bijdrage coördineer. Het plan werd eind 2021 door de verschillende regeringen goedgekeurd en bijgevolg in uitvoering gebracht. In het najaar 2022 verzamelde ik van alle betrokken Vlaamse ministers de monitoringsfiches over de verwezenlijkingen binnen hun beleidsdomein voor de eerste evaluatie van het NAP.

OD 4.2: Ontwikkeling van een evidence-based beleid

In mijn beleid verkies ik om mij zo veel mogelijk te baseren op wetenschappelijke inzichten en gevalideerde informatie. In deze beleids- en begrotingstoelichting worden dan ook heel wat onderzoeksinitiatieven vermeld ter ondersteuning van onze opdrachten en doelstellingen.

Ter ondersteuning van de opdrachten van de justitiehuisen werd onder andere de Kindreflex uitgerold. De Kindreflex heeft 2 doelstellingen, namelijk het ouderschap bespreekbaar maken in de begeleiding én signalen van verontrusting of kindermishandeling tijdig detecteren en hier correct mee omgaan. Via een basisopleiding konden justitieassistenten in juni 2020 reeds kennismaken met de methodiek van de Kindreflex. Om de vertaling naar de specifieke werkcontext nog concreter te maken, zette een werkgroep de krachtlijnen uit om de Kindreflex te integreren binnen de justitiehuisen en werden tot en met juni 2022 voor 485 medewerkers workshops georganiseerd door het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling. Er werd ook een protocol met daarin de voorwaarden en modaliteiten voor de uitwisseling van persoonsgegevens met betrekking tot meldingen tussen het Agentschap Justitie en Handhaving en de Vertrouwenscentra Kindermishandeling voorbereid. Een gelijkaardig protocol werd opgemaakt met het Agentschap Opgroeien.

OD 4.3: Digitalisering met het oog op een betere doorstroming van informatie en uitwisseling van gegevens

Ik heb de transitie naar een zelfstandig agentschap afgerond in 2022: de bestaande applicaties zijn in beheer genomen door het agentschap in samenwerking met de centrale dienstenleverancier.

De medewerkers konden blijven gebruik maken van toegangen tot de federale applicaties zoals GEJO, SidisSuite, MaCH... In 2022 werd de (soms nog manuele) gegevensuitwisseling met de federale overheid in kaart gebracht. Deze oefening kaderde in het project van de federale overheid waarbij ze hun volledige applicatielandschap willen moderniseren. Dit heeft natuurlijk ook een impact op onze werking en applicaties. Daarom staat ook een Vlaams IT team mee in voor de verdere uitvoering, aanpassingen en ontwikkelingen via interfederaal werkgroepen.

Op eigen niveau dan, werd er een nieuwe rapporteringsomgeving opgezet, waardoor de basis gelegd werd om op een efficiëntere manier cijfers van het agentschap te consolideren en rapporten te ontwikkelen.

Tegelijk moeten we ook de Vlaamse justitie verder gaan digitaliseren. Daarom zijn nog een aantal projecten gestart of lopende:

- De overheidsopdracht rond het vernieuwen van enkelbanden werd eind 2021 via een concurrentiedialoog opgestart. Gezien het om een grote opdracht gaat werden alle stappen van de concurrentiedialoog nauwgezet, samen met de andere gemeenschappen, nauw opgevolgd. Ook werd ingezet op technologische vernieuwing zoals een slachtofferapplicatie, drugsmonitoring en elektronische monitoring voor minderjarigen. De concurrentiedialoog werd intussen afgerond en de gunning wordt voorzien medio 2023. In de tussentijd werden wel alle enkelbanden vernieuwd, werden nieuwe computers geleverd en werd al het personeel hier rond opgeleid (zie supra).
- Ook werd, samen met de andere gemeenschappen en onder leiding van onze Franstalige collega's, een overheidsopdracht voor de modernisering van de applicatie Siset gegund en opgestart. Deze centrale ICT-toepassing zorgt voor het administratief beheer van personen onder elektronisch toezicht en voorziet ook in capaciteits- en logistiek beheer van de enkelbanden en een planningsysteem voor technische interventies. Gezien de grote techniciteit en veel gevraagde functionaliteiten wordt de nodige tijd voorzien voor de transitieperiode.
- De business case voor de ontwikkeling van een digitaal platform met interactieve dienstverlening voor justitiabelen met een enkelband werd voltooid en de bijhorende overheidsopdracht werd gelanceerd. De gunning en ontwikkeling is voorzien in 2023. Dit digitaal platform zal fungeren als een soort loket waarop de justitiabelen hun persoonlijke informatie kunnen terugvinden, hun uurrooster kunnen beheren of wijzigingen kunnen aanvragen bij bijvoorbeeld aanpassingen van de werkuren etc. De medewerkers van het VCET zullen op die manier minder telefonische oproepen krijgen. Hierdoor zullen ze zich meer kunnen focussen op de opvolging en monitoring van de justitiabelen en het stijgend aantal dossiers kunnen verwerken.
- Daarnaast heb ik ook de businesscase en de gunning voor een eigen dossiersysteem voor de IFG-centra in 2022 afgerond. Het ontwikkelingsproject werd opgestart. Dit gemeenschappelijk dossiersysteem moet ervoor zorgen dat er op een uniforme, efficiënte en veilige manier gewerkt, geregistreerd en gerapporteerd kan worden. Concreet maakt dit het bijvoorbeeld makkelijker om een dossieroverdracht te doen wanneer een gezin van de ene naar de andere regio verhuist en kunnen we zo ook vergelijkbare cijfers over de regio's heen gaan genereren en hier beleidsmatige analyses aan koppelen.
- Tenslotte werden de voorstudies voor het digitaal platform rond werkstraffen, gedragstrainingen en slachtofferonthaal opgestart.

OD 4.4: Maximale aanpassing van de organisatie aan de hervormde gerechtelijke arrondissementen

In 2022 heb ik het organisatiemodel van de justitiehuisen hervormd. De krachten van verschillende (kleinere) justitiehuisen werden gebundeld. Deze hervorming had tot doel om de synergie tussen de justitiehuisen binnen hetzelfde arrondissement te verhogen en de beschikbare capaciteit in te zetten over een ruimere regio. Met dit nieuwe organisatiemodel wordt ingezet op een verdere stroomlijning van de dienstverlening en een betere afstemming met enerzijds de opdrachtgevers, zoals de parketten en de rechtbanken, en anderzijds de (forensische) hulpverlening. Inmiddels heb ik dit organisatiemodel ook laten verankeren in een uitvoeringsbesluit dat in werking trad op 18 mei 2022. Dit organisatiemodel wordt verder geëvalueerd en gestroomlijnd in 2023.

Daarnaast werd in de afgelopen periode verder gezocht naar de meest geschikte locatie voor een nieuwe afdeling van de justitiehuisen in de Vlaamse Rand: op basis van verschillende plaatsbezoeken en verkennende gesprekken, heb ik beslist tot de oprichting van een afdeling in Halle, waar ook het FJC zal gehuisvest worden. De opening is voorzien in 2023. Op deze manier zal er dus een volwaardige dienstverlening van het justitiehuis in de regio Halle-Vilvoorde geïnstalleerd

worden. Bovendien biedt een gemeenschappelijke locatie met het FJC mogelijkheden tot een meer onderlinge samenwerking en synergie.

Tot slot werd er in alle provincies van Vlaanderen een antennewerking geïnstalleerd als verlengstuk van het justitiehuis in de betreffende regio. Zo werden er in 2022 nieuwe samenwerkingen gestart voor het gebruik van burelen en gesprekslokalen in Lommel, Roeselare, Aalst en Sint-Niklaas. Daardoor kan ik vandaag spreken van een goede geografische dekking van het aanbod van de justitiehuisen in Vlaanderen, gezien ook eerder al een antennewerking werd voorzien in regio Limburg, Antwerpen en Vlaams-Brabant. Alleen in regio Boom-Willebroek moet nog een locatie gevonden worden: de onderhandelingen zijn daar momenteel lopende, om ten laatste te kunnen starten later dit jaar.

2. Strategische en operationele doelstellingen – cluster Handhaving

SD 1: Het strafrechtelijk en veiligheidsbeleid wordt op elkaar afgestemd

OD 1.1: Coördinatie tussen het Vlaams en federaal veiligheidskader

Twee maal in het jaar is er een overleg met de bevoegde ministers van de deelstaten, de federale minister van justitie en het College van Procureurs-Generaal, telkens op mijn vraag. Deze vond vorig jaar plaats in mei en november. Verder is er ook tussen mijn kabinet en het College van Procureurs-Generaal structureel overleg, o.a. over de volgende thema's: de toename van alternatieve straffen, de capaciteit van de deelstaten om deze straffen uit te voeren en de financiering hiervan; verhoogde aandacht creëren voor informatiedoorstroming om slachtoffers tijdig te verwittigen bij vrijlating van een verdachte/veroordeelde; bij seponering van zedenfeiten het aanbod van erkennings- en bemiddelingscommissie historisch misbruik, kenbaar maken; betere registratie van eengerelateerd geweld en tienerpooiers; het gebruik van het tijdelijk huisverbod; etc.

Daarnaast vindt er ook op ambtelijk niveau regelmatig overleg plaats met het College van Procureurs-Generaal in het kader van handhaving. Daarrond heb ik reeds in 2021 een gespecialiseerde Vlaams-federale werkgroep rond opgericht. In 2022 vonden verschillende overlegmomenten plaats o.a. over de toepassing van het nieuwe kaderdecreet Vlaamse handhaving, in het bijzonder de wijzigingen in de sanctieprocedure en de invoeging van een nieuw luik over bestuurlijke maatregelen; de creatie van een Vlaams Handhavingsplatform en de aansluiting op de databanken van het parket (Justinventar en zijn opvolger) om het digitale handhavingsproces in al zijn geleidingen te kunnen verwezenlijken; de wederzijdse uitwisseling van informatie tussen het strafdossier en het bestuurlijk sanctiedossier op basis van een samenwerkingsakkoord en bijhorend protocol; etc.

Tenslotte werd in maart 2022 een nieuwe Kadernota en een nieuw veiligheidsplan goedgekeurd op de IMC. De Vlaamse bijdrage werd door mij gecoördineerd, in nauw overleg met de inhoudelijk bevoegde ministers. Voor Vlaanderen zijn de belangrijkste prioriteiten: de aanpak van milieumisdrijven, het belang van de ketenaanpak in het kader van intrafamiliaal geweld en jeugddelinquentie, de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit, de strijd tegen kindermishandeling en seksueel geweld, etc. Om de uitvoering hiervan verder op te volgen waren er in 2022 nog een aantal opvolgmeetings met het College van Procureurs-Generaal specifiek over de prioriteiten van de deelstaten.

OD 1.2: Monitoring en evaluatie van strafrechtelijke en bestuurlijke prioriteiten

In de gemeenschappelijke omzendbrief COL 04/2019 werden op een bindende wijze de strafrechtelijke prioriteiten voor Vlaanderen vastgelegd. Dat gebeurde op

basis van enerzijds algemene criteria en anderzijds materie-specifieke criteria. Of het vervolgingsbeleid deze prioriteiten naleefde wordt beoordeeld op het einde van de regeerperiode. Ik verzamel daartoe de nodige gegevens, zowel bij de federale overheid als bij de betrokken Vlaamse overheidsdiensten. Mede op basis van deze evaluatie zal de Vlaamse Regering bij de aanvang van de nieuwe legislatuur nieuwe prioriteiten vaststellen.

De evaluatie zal onder andere gebeuren aan de hand van de vonnissen en arresten die konden worden geregistreerd in de Vlaamse arrestendatabank (www.arrestendatabank.be). In deze databank staat de geanonimiseerde rechtspraak die verband houdt met de handhaving van de regelgeving waarvoor Vlaanderen bevoegd is, en dit van strafrechtelijke, burgerlijke en administratieve rechtscollages. De doorstroming van gerechtelijke uitspraken verloopt echter moeizaam omdat het een grote werkbelasting zou zijn voor de griffies. Tegelijkertijd loopt er een federaal initiatief om in de toekomst, in navolging van de arrestendatabank, alle gerechtelijke uitspraken te gaan ontsluiten. Op dat ogenblik zal de doorstroming hopelijk vlotter verlopen.

In de arrestendatabank werden in 2022 863 gerechtelijke uitspraken ingebracht die betrekking hadden op de handhaving van Vlaamse regelgeving, waarvan er 315 werden uitgesproken in 2022. Tevens behaalde de databank in 2022 het Anysurfer-label: de toegankelijkheid tot de rechtspraak werd hierdoor verbeterd.

Zoals hierboven dus gesteld staat of valt sterke handhaving met goede informatie-uitwisseling. Ook handhavingendiensten moeten onderling informatie kunnen uitwisselen.

Het kaderdecreet Vlaamse handhaving, die reeds principiële werd goedgekeurd in 2022, legt de basis voor een volledige digitalisering van alle handhavingprocessen, vanaf het toezicht, over de opsporing, de vervolging en de beboeting. Alle processen zullen verlopen over één Vlaams handhavingplatform (VHP), dat alle officiële handhavingstukken (verslagen van vaststelling, processen-verbaal, boetebeslissingen enz.) zal borgen. Alle Vlaamse ministers hebben er zich toe verbonden om mee te werken aan de ontwikkeling van dit VHP, ongeacht of het kaderdecreet Vlaamse handhaving voor het overige van toepassing wordt verklaard op een materie.

De handhavingstukken liggen nu nog verspreid over tal van inspectiediensten, al dan niet opgeslagen in eigen ICT-toepassingen of dossierbehandelingssystemen. Deze systemen kunnen (doorgaans) blijven bestaan maar worden via API of een user interface verbonden met het VHP dat als enige de authentieke, eID-ondertekende handhavingstukken zal bevatten en op een beveiligde manier zal bewaren.

De gegevens in het VHP worden op een gecompartmenteerde wijze bewaard en ontsloten via drie verschillende viewers: het sanctieregister, het maatregelenregister en de handhavingbibliotheek. De viewers maken het mogelijk maken om op een gedifferentieerde wijze toegang te verlenen tot de gegevens in functie van bv. de aanvrager (inspectiedienst, politie, parket, lokaal bestuur, vervolgd persoon, notaris), de materie, de gelopen of lopende handhavingprocessen (bestuurlijke beboeting, veiligheidsmaatregelen, herstelmaatregelen) enz.

In 2022 werd gestart met de ontwikkeling van het VHP, met de bedoeling om de eerste aansluitingen te realiseren in de eerste helft van 2023. Hiervoor wordt er samengewerkt met verschillende inspectiediensten, de politie en de parketten.

De eerste ontwikkelingskosten voor het VHP werden gefinancierd via middelen Vlaamse Veerkracht (2 miljoen euro). Deze middelen werden in 2022 aangevuld

met middelen die ik op de begroting van het agentschap éénmalig heb vrijgemaakt (2,7 miljoen euro) en 120.000 euro op het budget van het project Coördinatie Vlaams Handhavingsbeleid.

OD 1.3: Stroomlijnen van het strafrechtelijk- en bestuurlijk handhavingsbeleid

Wanneer een decreet voor een ongewenste gedraging een strafrechtelijke of (exclusieve of alternatieve) bestuurlijke sanctie voorziet, vereist een geloofwaardig handhavingsbeleid dat een van deze sancties ook effectief wordt opgelegd. Om te voorkomen dat er meerdere sancties gelijktijdig voor dezelfde feiten worden opgelegd is er afstemming nodig tussen de bestuurlijke en de strafrechtelijke handhaving. Deze afstemming kan gebeuren op diverse manieren.

De omzendbrief COL 04/2019 legt de prioriteiten voor de strafrechtelijke handhaving vast. Deze prioriteiten kunnen verder gespecificeerd worden door sorteernota's, die als bijlage aan de omzendbrief worden gehecht. De gespecialiseerde werkgroep bestuurlijke handhaving die door het College van procureurs-generaal werd opgericht, zorgt voor een verdere afstemming tussen de Vlaamse overheid enerzijds en het Openbaar Ministerie anderzijds. Deze werkgroep besprak de afstemmingsmechanismen die in het nieuwe ontwerp van kaderdecreet Vlaamse handhaving zijn opgenomen (Vlaams handhavingsplatform, sanctieregister, informatie-uitwisseling). Daarnaast zijn in de schoot van deze werkgroep de gesprekken gestart om te komen tot een sorteernota op het vlak van wapenhandel. De werkgroep bespreekt tevens de toekomstige implementaties van het kaderdecreet in een bepaalde materie.

Door de voorziene koppeling tussen het handhavingsplatform met de federale databank van de parketten kan op eenduidige wijze worden aangegeven en vastgesteld of een misdrijf of inbreuk strafrechtelijk of bestuurlijk wordt vervolgd.

Tenslotte, ter uitvoering van het kaderdecreet bestuurlijke handhaving van 22 maart 2019 en het nieuwe kaderdecreet Vlaamse handhaving heb ik, in overleg met de gespecialiseerde werkgroep bestuurlijke handhaving, vertegenwoordigers van de federale overheid en alle betrokken data protection officers (van FOD Justitie, parket en AJH), een ontwerp van samenwerkingsakkoord laten opstellen dat de informatie-uitwisseling regelt tussen het strafdossier en het bestuurlijk sanctiedossier voor de materies waarop het kaderdecreet van toepassing is verklaard. Gelijktijdig daarmee is een ontwerp van protocol rond deze informatie-uitwisseling opgesteld. Deze ontwerpen worden nu voorgelegd aan de federale minister van Justitie.

OD 1.4: Aanpak inspectiediensten stroomlijnen

De stroomlijning van inspectiediensten verloopt in belangrijke mate door de handhavingsregels en -procedures maximaal op elkaar af te stemmen via de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse handhaving, door de digitalisering van de handhavingsprocessen en door de borging en ontsluiting van handhavingsdata via één handhavingsplatform zoals hierboven reeds vermeld. Al deze lopende initiatieven zijn organisatieneutraal. Het van toepassing verklaren van het kaderdecreet, de toetreding tot het Vlaams handhavingsplatform wijzigt op zich niets aan het handhavingslandschap dat gekenmerkt wordt door een veelheid aan inspectiediensten.

In afwachting van het handhavingsplatform, werd er in de tussentijd, en in samenwerking met ministers Diependaele en Brouns, een structurele samenwerking opgesteld tussen de inspectiediensten van Wonen, Omgeving en de Sociale Inspectie, om fraude sneller en efficiënter te gaan detecteren via het gebruik van het criminaliteitsplatform van Graydon, die ik eerder ook al ter beschikking stelde van een aantal lokale besturen.

OD 1.5: De Europese onderzoeken tegen fraude in Vlaamse aangelegenheden coördineren via een interfederaal AFCOS

Ondanks mijn herhaaldelijk aandringen en ondanks het feit dat ik hem al in 2021 een ontwerp van samenwerkingsakkoord over de oprichting van een interfederale Anti-fraud coordination service (AFCOS) bezorgde, maakt de federale minister van Economie weinig aanstalten om hiermee verder te gaan. Dit probleem zal ik aankaarten op het Overlegcomité.

Inmiddels beschikken de Vlaamse inspectiediensten via het kaderdecreet bestuurlijke handhaving wel over een eengemaakte toolbox aan toezichtrechten wanneer zij door OLAF (het Europees antifraudebureau) worden verzocht om hun medewerking te verlenen aan onderzoeken over fraude met Europese gelden.

SD 2: Implementatie en uitbreiding kaderdecreet bestuurlijke handhaving

OD 2.1: Evaluatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

Ik liet het kaderdecreet bestuurlijke handhaving uitgebreid evalueren in 2021. Op basis van deze evaluatie werd een nieuw ontwerp van kaderdecreet Vlaamse handhaving uitgewerkt dat de Vlaamse Regering op 15 juli 2022 een eerste keer en op 25 november 2022 een tweede keer goedkeurde. Medio 2023 verwacht ik een finale goedkeuring, na adviezen Raad van State en GBA, om vervolgens aan het parlement over te maken.

Het ontwerp bevat tal van bepalingen – onder andere rond het handhavingsplatform, het sanctieregister, het maatregelenregister en de uitwisseling van informatie tussen handhavingspartners, zoals hierboven reeds vermeld.

OD 2.2: Implementatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving en het nieuwe kaderdecreet Vlaamse handhaving

Het kaderdecreet bestuurlijke handhaving werd van toepassing op de woonkwaliteitsnormering en op het sloopdecreet. Het kaderdecreet bestuurlijke handhaving zal vervangen worden door het nieuwe kaderdecreet Vlaamse handhaving.

In 2022 voerde het projectteam Coördinatie Vlaams handhavingsbeleid tal van gesprekken met allerhande geledingen van de Vlaamse overheid rond de implementatie van het nieuwe kaderdecreet in opmaak. Dit gebeurde o.a. met de dienst strategische goederen (wapenhandel), de dienst dierenwelzijn, de dienst verantwoordelijk voor het topstukken decreet, het agentschap onroerend erfgoed m.b.t. het onroerend erfgoeddecreet en het varend erfgoeddecreet, het Departement Omgeving m.b.t. de VCRO, de DABM en de daaronder ressorterende decreten, VLAIO m.b.t. het integraal handelsvestigingsbeleid, het Agentschap Toerisme Vlaanderen m.b.t. het toeristisch logiesdecreet, met het Departement MOW m.b.t. het decreet over het terugkommoment en het decreet over het professioneel rijonderricht.

De meeste van deze gesprekken resulteerden in uitgewerkte ontwerpen van implementatiedecreet die hetzij al aan het parlement zijn voorgelegd (voorstel van decreet professioneel rijonderricht), hetzij al voor een eerste keer principieel werden goedgekeurd door de Vlaamse regering.

OD 2.3: Tweede decreet inzake bestuurlijke maatregelen

Het luik rond de bestuurlijke maatregelen is geïntegreerd in het ontwerp van nieuw kaderdecreet bestuurlijke handhaving dat op 25 november 2022 een tweede keer werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Zoals hierboven vermeld, zal dit medio 2023, na alle adviezen, finaal goedgekeurd worden op de regering en overgemaakt worden aan het parlement.

SD 3: Vlaanderen zet volop in op de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad

OD 3.1: Een decretaal kader ontwikkelen om tot een uniforme en gestroomlijnde aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad te komen

Bij een integraal veiligheidsbeleid worden misdrijven niet alleen bestraft, maar ook zoveel mogelijk voorkomen. Dit kan worden bereikt via bestuurlijke handhaving, door het mogelijk te maken dat een overheid een vergunning, subsidie, concessie, machtiging, erkenning, toestemming, toelating... kan weigeren, schorsen, intrekken of aan voorwaarden onderwerpen wanneer uit een omvattend integriteitsonderzoek blijkt dat die misbruikt kunnen worden voor criminele doeleinden. De informatie om die integriteitsbeoordeling te maken, kan zowel uit Vlaamse bronnen (bestuurlijk sanctieregister) als federale bronnen (parket, politie, BBI,...) als bijvoorbeeld nutsbedrijven gehaald worden.

De federale regering keurde hier reeds een wetsontwerp rond goed, die door de bevoegdheidsverdeling niet van toepassing is op de Vlaamse regelgeving. Daarom heb ik, samen met mijn collega minister Somers, een Vlaams ontwerp van decreet opgesteld om ervoor te zorgen dat de Vlaamse en lokale overheden ook bij Vlaamse vergunningstelsels, concessies, toelagen, etc. ook activiteiten kunnen weren omwille van malafide praktijken. Dit ontwerp van decreet werd reeds een eerste keer goedgekeurd op de Vlaamse regering en wacht nu nog op de nodige adviezen.

Verder blijf ik streven naar een samenwerkingsakkoord met mijn federale collega van Binnenlandse Zaken rond het uitwisselen van informatie en het oprichten van een interfederale Dienst Integriteitsbeoordelingen voor Openbare Besturen (DIOB bureau).

OD 3.2: Samenwerkingsakkoorden afsluiten voor een vlotte informatiedeling

Naar een kruispuntbank

Zoals reeds vermeld zorgt de ontwikkeling van het Vlaams Handhavingsplatform ervoor dat binnenkort alle handhavingsinformatie die bij Vlaamse inspectiediensten beschikbaar is centraal zal worden verzameld, veilig wordt bijgehouden, ontsloten en beheerd zoals hierboven al meegegeven. Door het Vlaams Handhavingsplatform wordt het ook gemakkelijker om digitaal te communiceren en digitaal informatie te delen tussen inspectiediensten, met de politie, het parket en de lokale overheden die als medebewindstaak kregen om Vlaamse regelgeving te handhaven. Hiervoor is geen samenwerkingsakkoord vereist, een decreetale grondslag volstaat en die wordt gelegd in het kaderdecreet Vlaamse handhaving.

Door de ontwikkeling van het Vlaams Handhavingsplatform kunnen de handhavingsdata gemakkelijker worden gekruist met andere overheidsdata, zoals gegevens over vergunningen, premies, subsidies... maar ook met data die beschikbaar zijn in databanken buiten de Vlaamse overheid, zoals politionele of gerechtelijke databanken, databanken van inlichtingen- of veiligheidsdiensten, kortom allerhande databanken die nuttig zijn om bijvoorbeeld te komen tot een

gedegen integriteitsbeoordeling in het kader van de bestuurlijke handhaving van de georganiseerde criminaliteit.

Informatie-uitwisseling strafdossier – bestuurlijk sanctiedossier

Eerder maakte ik al gewag van het ontwerp van samenwerkingsakkoord dat het moet mogelijk maken om de informatie die beschikbaar is in het strafdossier te doen toekomen bij de bestuurlijke beboetingsinstantie wanneer het openbaar ministerie beslist om bepaalde feiten niet strafrechtelijk af te handelen of niet tijdig beslist om ze strafrechtelijk af te handelen. Deze werd in 2022 voorbereid met alle bevoegde Vlaamse en federale diensten en moet nu nog een logistiek traject doorlopen.

OD 3.3: Inzetten op lokale samenwerkingsverbanden en ondersteuning

De lokale overheden zijn belangrijke handhavingpartners. Hun rol wordt erkend in het ontwerp van kaderdecreet Vlaamse handhaving, dat tevens een wettelijke grondslag biedt om hen financieel te ondersteunen wanneer zij een bijdrage leveren in de handhaving van Vlaamse regelgeving.

De lokale overheden vragen eveneens al lang op een verbeterde informatiepositie die hen – mits de nodige wetgeving dat mogelijk maakt - moet toelaten met kennis van zaken beslissingen te nemen die het handhavings- en veiligheidsbeleid ondersteunen.

Ik liet in samenwerking met tien lokale overheden een proefproject opstarten waarin op basis van een geografische en sectoriële analyse potentieel malafide ondernemingen op basis van de Graydonscore in kaart worden gebracht. Dit geeft de lokale overheid de mogelijkheid om hun controles gericht uit te voeren, maar levert hen ook informatie die zij bijvoorbeeld mee kunnen nemen bij de beoordeling van een vergunningsaanvraag. In 2022 werd 108.000 euro voorzien voor dit proefproject. Dit project wordt in de loop van 2023 geëvalueerd.

3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

JUSTITIE EN HANDHAVING, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	10.587	12.473	12.141	11.214	13.922	13.537
Toelagen IS	1.024	1.067	1.067	1.024	1.067	1.067
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	11.611	13.540	13.208	12.238	14.989	14.604

Inhoudelijke toelichting:

Voor de uitvoering van het beleid was bij de begrotingsaanpassing 2022 een budget beschikbaar van 11.611 keuro in VAK en 12.238 keuro in VEK. Dit bedrag werd verhoogd met 378 keuro in VAK en VEK omwille van de aanpassing aan de index en 51 keuro in VAK en VEK omwille van extra kredieten uit het VIA-akkoord. Daarnaast werd 1.500 keuro in VAK en 400 keuro in VEK toegevoegd vanuit marges op de loonkredieten en 1.922 keuro in VEK vanuit de relanceprovisie. Op die wijze wordt een budget van 13.540k in VAK en 14.989k in VEK bekomen dat bijna volledig werd aangewend.

3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

SL0-9SDEAJA-OW – JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT KOSTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de ontvangsten met betrekking tot de terugvordering van leefvergoedingen en voor de vergoeding van de schade aan enkelbanden.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	156	0	0
BU	387	0	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2022 werden voor 387 keuro facturen opgemaakt voor de terugvordering van leefvergoedingen, of voor de vergoeding van de schade veroorzaakt door de beschadiging of het verlies van het materiaal voor elektronisch toezicht.

Dit bedrag moet evenwel samen gezien worden met het bedrag opgenomen onder volgend begrotingsartikel. Dat geeft aan voor welk bedrag correcties op de facturen van voorgaande jaren zijn geboekt.

Om de correcte impact op de begroting te kennen moeten de bedragen op de begrotingsartikelen SL0-9SDEAJA-OW (+387 keuro) en SL0-9SDEAJA-WT (-310 keuro) worden samengeteld.

SL0-9SDEAJA-WT – JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT KOSTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de ontvangsten met betrekking tot de terugvordering van leefvergoedingen en voor de vergoeding van de schade aan enkelbanden.

Daar waar voorgaand artikel wordt gebruikt voor vorderingen welke in de loop van een begrotingsjaar worden geboekt, wordt dit artikel gebruikt voor correcties op vorderingen van voorgaande jaren. In het bijzonder betreft het annulaties of waardeverminderingen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	0	0	0
BU	-310	0	0

Inhoudelijke toelichting:

In de loop van 2022 werden voor 310 keuro correcties geboekt op vorderingen van voorgaande jaren. Het betreft o.m. waardeverminderingen voor vorderingen die dubieus zijn geworden of annulaties.

Om de correcte impact op de begroting te kennen moeten de bedragen op de begrotingsartikelen SL0-9SDEAJA-OW (+387 keuro) en SL0-9SDEAJA-WT (-310 keuro) worden samengeteld.

SL0-9SDEAJB-OW – JUSTITIEEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de eventuele ontvangsten met betrekking tot de terugvordering subsidies voor het justitieel beleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	0	0	0
BU	137	0	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2022 werden voor 137 keuro subsidies teruggevorderd. Het Agentschap kijkt nauwgezet de financiële verslaggeving uit de desbetreffende subsidiereglementen na. Als blijkt dat de subsidieontvanger minder betoelaagbare uitgaven heeft dan het ontvangen subsidiebedrag wordt het verschil teruggevorderd.

SL0-9SDEAJD-OW – BELEIDSONTWIKKELING EN -ONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de eventuele ontvangsten met betrekking tot de algemene beleidsontwikkeling en -ondersteuning.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	0	0	0
BU	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2022 werden geen ontvangsten geboekt.

SL0-9SDETJE-OW – FONDS JUSTITIEHUIZEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

In het kader van de uitvoering van alternatieve gerechtelijke maatregelen in de samenleving wordt beroep gedaan op externe diensten die daarvoor een specifiek aanbod hebben opgezet.

De subsidiëring van de organisaties, die belast zijn met de omkadering van de justitiabelen bij de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen, gebeurt momenteel, omwille van de voorgeschiedenis van de justitiehuisen, via de federale overheid, gezien de subsidiëring vanuit het federaal Globaal Plan niet mee werden overgeheveld tijdens de Staatshervorming.

Om de bevoegdheden van de Federale Staat en de Gemeenschappen optimaal op elkaar af te stemmen is het de bedoeling dat deze subsidies in de toekomst door de Vlaamse Gemeenschap, die als regionale overheid ook belast is met de opvolging en de uitvoering van alternatieve straffen en maatregelen, worden toegekend. De Federale Overheid zal hiertoe de corresponderende kredieten doorstorten naar de Vlaamse Gemeenschap.

Hiervoor werd door middel van artikel 31 van het decreet van 21 december 2018 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019 een begrotingsfonds opgericht dat moet toelaten deze middelen te ontvangen van de Federale overheid. De ontvangen middelen worden vervolgens aangewend om via begrotingsartikel SL0-1SDE4JE-WT subsidies toe te kennen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	0	0	0
BU	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Zoals voorzien werden in 2022 geen ontvangsten geboekt. In afwachting van een aanpassing van de bijzondere financieringswet in het kader van een volgende Staatshervorming, waarbij deze middelen zouden worden overgedragen aan de Vlaamse Gemeenschap, blijft dit fonds wel behouden maar worden er voorlopig geen ontvangsten voorzien. In de tussentijd staat de Federale overheid, in

samspraak met de Gemeenschappen, in voor de subsidiëring van deze organisaties.

Uitgaven

SLO-1SDE2JA-WT – JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT KOSTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel voorziet in de nodige kredieten voor de uitvoering van het beleid inzake elektronisch toezicht. De kredieten worden aangewend voor werkingskosten verbonden aan elektronisch toezicht, namelijk de huurkosten van het materiaal voor elektronisch toezicht (enkelbanden), de uitbetaling van een leefvergoeding (equivalent leefloon) voor personen onder elektronisch toezicht die over geen andere bestaansmiddelen beschikken en tolkkosten voor de communicatie met justitiabelen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	5.275	5.395	5.350	5.275	5.395	5.350

Inhoudelijke toelichting:

Bij de begrotingsaanpassing 2022 was een krediet van 5.275 keuro voorzien dat omwille van de inflatie is aangepast naar 5.395 keuro.

De aanwending van dit krediet gebeurt in de eerste plaats voor de kosten verbonden aan het elektronisch toezicht. Aangezien jaar na jaar meer gebruik wordt gemaakt van elektronisch toezicht, stijgen ook de daaraan verbonden kosten. In 2022 stonden 5.174 personen onder elektronisch toezicht, een stijging met 18,3 % ten opzichte van 2021. De huurkost van het materiaal voor elektronisch toezicht steeg dan ook verder tot 3.326 keuro. Door die stijging kwamen er ook meer justitiabelen in aanmerking voor een leefvergoeding. Hieraan werd 1.922 keuro besteed.

Tot slot is 102 keuro uitgegeven aan tolken om justitiabelen en slachtoffers in hun eigen taal te kunnen begeleiden en bijstaan.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met het elektronisch toezicht, zie onderdeel VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 2.2: Het elektronisch toezicht als gemeenschapsgerichte straf of maatregel.

SLO-1SDE2JB-WT – JUSTITIEEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel voorziet in de nodige kredieten voor subsidies, o.a. voor de toekenning van subsidies aan organisaties die instaan voor de omkadering van leermaatregelen (KB van 17 december 2003) of voor initiatieven die bijdragen tot de uitvoering van de opdrachten van de justitiehuisen (decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand), en andere uitgaven ter ondersteuning van het beleid inzake justitiehuisen en elektronisch toezicht.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	3.679	3.624	3.581	4.306	6.616	6.369

Inhoudelijke toelichting:

Bij de begrotingsaanpassing 2022 was een krediet van 3.679 keuro in VAK en 4.306 keuro in VEK voorzien. Omwille van de aanpassing aan de index werd een bijkomend budget van 137 keuro in VAK en VEK toegevoegd. In functie van een correcte aanrekening werd doorheen het jaar 192 keuro VAK herschikt naar het budget bestemd voor handhaving (SL0-1SDE2JF-WT). Daarnaast werd in functie van de verwachte noden een herverdeling van 400 keuro VEK doorgevoerd vanuit SL0-1SAE2ZZ-LO. Deze raming bleek evenwel te hoog zodat 149 keuro VEK werd doorgeschoven naar artikel SL0-1SDE2JG-WT. Tot slot werd een extra 1.922 keuro VEK toegevoegd vanuit de provisie Vlaamse Veerkracht voor de uitvoering van de in 2021 vastgelegde projecten rond werkstraffen. Op deze manier wordt een totaalbudget van 3.624 keuro in VAK en 6.616 keuro in VEK bereikt.

Net zoals in voorgaand jaar wordt opnieuw een belangrijk deel van het beschikbare budget uitgetrokken voor subsidies aan organisaties die instaan voor de organisatie van gedragstrainingen en die zorgen voor de creatie van werkvloerplaatsen voor de uitvoering van werkstraffen.

Daarnaast werd budget voorzien voor diverse overheidsopdrachten ter ondersteuning van het beleid.

De in het kader van het relanceplan gefinancierde projecten, voor de bouw van het sanctieregister en voor extra aanbod in werkvloerplaatsen, werden in 2022 verder uitgevoerd.

SL0-1SDE2JC-WT – HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel staan de middelen voor de uitvoering van het Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden zoals bepaald in het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. De centra voor algemeen welzijnswerk krijgen subsidies voor de organisatieondersteuning. Daarnaast zijn hier werkingskredieten opgenomen voor de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	1.353	1.482	1.459	1.353	1.482	1.443

Inhoudelijke toelichting:

De centra voor algemeen welzijnswerk ontvangen jaarlijks een subsidie voor de opdrachten welke zij dienen uit te voeren op basis van het decreet van 8 maart

2013. Hiervoor was bij de begrotingsaanpassing 2022 een budget van 1.280 keuro voorzien. Na aanpassing van dit budget aan de evolutie van de index en na herverdeling van kredieten in het kader van VIA 6 is dit budget opgetrokken tot 1.409 keuro. Doorheen het jaar bleek er bijkomend aanbod nodig waarvoor 38keuro bijkomende subsidie voorzien werd vanaf 1 juli 2023. In de toekomst wordt, na de aanpassing van de regelgeving hiervoor, deze subsidie opgenomen in de reguliere subsidiëring. Zo werd aan de CAW's subsidies toegekend voor een totaal van 1.428 keuro.

Daarnaast voorzie ik jaarlijks een budget van 35 keuro voor de werkingskosten verbonden aan de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Dit budget is voor 31 keuro aangewend.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, zie onderdeel VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 2.1: Een zinvol hulp- en dienstverleningsaanbod voor gedetineerden en geïnterneerden op maat.

SL0-1SDE2JD-WT – BELEIDSONTWIKKELING EN -ONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Onder dit begrotingsartikel worden de nodige kredieten voorzien voor algemene ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van het Agentschap Justitie en Handhaving, o.a. juridische ondersteuning en (wetenschappelijk) onderzoek waarbij het niet mogelijk is de budgetten toe te wijzen aan specifieke beleidsthema's.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Bij de begrotingsaanpassing 2022 werden nog geen uitgaven voorzien op dit artikel.

SL0-1SDE4JE-WT – FONDS JUSTITIEHUIZEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

In het kader van de uitvoering van alternatieve gerechtelijke maatregelen in de samenleving wordt beroep gedaan op externe diensten die daarvoor een specifiek aanbod hebben opgezet. De federale overheid subsidieert en evalueert momenteel deze projecten, in overleg met de gemeenschappen.

Van zodra deze middelen worden overgedragen naar de Vlaamse Gemeenschap worden deze ontvangen via begrotingsartikel SL0-9SDETJE-OW van de middelenbegroting en uitgegeven via dit begrotingsartikel.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU

Uitgaven	0	0	0	0	0	0
-----------------	---	---	---	---	---	---

Inhoudelijke toelichting:

Zoals voorzien werden in 2022 geen uitgaven geboekt. Voorlopig blijft de Federale overheid, in samenspraak met de Gemeenschappen, instaan voor de subsidiëring van deze organisaties.

SL0-1SDE2JF-WT – HANDHAVING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt aangewend voor de kosten verbonden aan het N-project Coördinatie van het handhavingsbeleid dat er onder meer voor moet zorgen dat alle Vlaamse handhavingsinformatie in de toekomst wordt opgenomen in een centraal handhavingsplatform en ontsloten via een sanctieregister enerzijds en een maatregelenregister anderzijds.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	173	365	359	173	173	173

Inhoudelijke toelichting:

Bij de begrotingsaanpassing was een budget van 173 keuro voorzien. Door middel van een interne herschikking van budgetten werd 192 keuro vanuit begrotingsartikel SL0-1SDE2JB-WT toegevoegd zodat er een totaalbudget van 365 keuro beschikbaar was. Daarvan werd 359 keuro besteed aan enerzijds de algemene werkingskosten voor het coördinatieproject en anderzijds aan investeringen in het handhavingsplatform.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met de Vlaamse handhaving, zie onderdeel VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Handhaving, OD 1.2: Monitoring en evaluatie van strafrechtelijke en bestuurlijke prioriteiten en OD 3.3: Inzetten op lokale samenwerkingsverbanden en ondersteuning.

SL0-1SDE2JG-WT – GENDERGERELATEERD GEWELD

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het krediet op dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de uitgaven in het kader van gendergerelateerd geweld, de centra intrafamiliaal geweld, de erkennings- en bemiddelingscommissie historisch misbruik, ...

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	107	1.607	1.392	107	256	202

Inhoudelijke toelichting:

In de begroting 2022 was een budget van 107 keuro voorzien, dat volledig was bestemd voor de werkingskosten van de erkennings- en bemiddelingscommissie historisch misbruik. Door middel van een kredietoverschikking vanuit

begrotingsartikel SL0-1SAE2ZZ-LO is het budget op dit artikel verhoogd met 1.500 keuro in VAK. Vanuit begrotingsartikel SL0-1SDE2JB-WT werd ook 149 keuro in VEK toegevoegd.

Het beschikbare krediet werd aangewend voor de werkingskosten van de commissie en voor uitgaven als voorbereiding op de uitbouw van de activiteiten inzake gendergerelateerd geweld. Zo wordt onder meer met een campagne ingezet op een verdere sensibilisering inzake seksueel geweld en de bekendmaking van de commissie. Daarnaast worden ook organisaties die rond dit thema werken gesubsidieerd.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met gendergerelateerd geweld, zie onderdeel VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, SD 1: Slachtoffers centraal in het Vlaams beleid.

SL0-1SDE2JY-IS – COMMISSIES VOOR JURIDISCHE BIJSTAND (CJB)

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen binnen dit artikel dienen voor de organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand zoals beschreven onder titel 3 van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand. Onder eerstelijnsbijstand wordt verstaan de juridische bijstand die verleend wordt door advocaten in de vorm van praktische inlichtingen, juridische informatie, een eerste juridisch advies of de verwijzing naar een gespecialiseerde instantie of organisatie. De organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand is in handen van de commissies voor juridische eerstelijnsbijstand.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	1.024	1.067	1.067	1.024	1.067	1.067

Inhoudelijke toelichting:

Het beschikbare krediet werd aangewend voor de toekenning van toelagen aan de 13 commissies voor juridische bijstand.

Bij de begrotingsaanpassing 2022 was hiervoor 1.024 keuro voorzien. Na aanpassing van dit budget aan de evolutie van de index is dit budget opgetrokken tot 1.067 keuro.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met de commissies voor juridische eerstelijnsbijstand, zie onderdeel VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, SD 3: Een laagdrempelige, kwalitatieve en efficiënte juridische eerstelijnsbijstand.

3.2 DAB's

Niet van toepassing

3.3 Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing

3.4 Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit Commissies Juridische Bijstand

Omschrijving

In elk gerechtelijk arrondissement is er een commissie voor juridische eerstelijnsbijstand. Ze is multidisciplinair samengesteld uit vertegenwoordigers van de balie, van de samenwerkingsverbanden geïntegreerd breed onthaal – waarbinnen de OCMW, de CAW en de ziekenfondsen samenwerken – en van organisaties die met de meest kwetsbare doelgroepen werken of andere, niet-commerciële organisaties die juridische bijstand verlenen. Deze commissies staan in voor de organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand, namelijk de juridische bijstand die verleend wordt door advocaten in de vorm van praktische inlichtingen, juridische informatie, een eerste juridisch advies of de verwijzing naar een gespecialiseerde instantie of organisatie. (cf. VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, SD3: Een laagdrempelige, kwalitatieve en efficiënte juridische eerstelijnsbijstand).

Ontvangsten

De 13 verschillende commissies voor juridische bijstand ontvangen samen een budget van 1.067 keuro dat zij kunnen aanwenden voor hun opdrachten.

Uitgaven

De 13 verschillende commissies voor juridische bijstand beschikken samen over een budget van 1.067 keuro dat zij kunnen aanwenden voor hun opdrachten.

VII. BELEIDSVELD BESTUURSRECHTSPRAAK

Inhoudelijk structurelement BESTUURSRECHTSPRAAK

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC) is de dienst die inhoudelijk en administratief drie onafhankelijke Vlaamse bestuursrechtscolleges overkoepelt en ondersteunt, met name het Handhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Dit enige inhoudelijk structurelement voor het beleidsveld Bestuursrechtpraak bevat alle kredieten voor de ondersteuning van de DBRC en de Vlaamse bestuursrechtscolleges en zorgt dus voor de realisatie van een kwaliteitsvolle en efficiënte rechtsbescherming, binnen een redelijke termijn, op het vlak van verschillende Vlaamse bevoegdheden.

1. Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Uitbouwen van de Vlaamse bestuursrechtpraak als hoeksteen in Vlaanderen

De operationele doelstellingen hieronder concretiseren deze strategische doelstelling.

OD 1.1: Digitaliseren van de procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges

Tijdens de eerste helft van deze legislatuur zijn al verschillende stappen gezet in de digitalisering van de procedures bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Een belangrijke mijlpaal was 22 februari 2021 waarop het digitaal loket werd uitgerold. Procespartijen, burgers, advocaten en overheden kunnen sindsdien documenten digitaal bezorgen aan de DBRC in een beveiligde omgeving. Het gebruik van het digitaal loket is vrijwillig en kosteloos. Procespartijen kunnen er nog steeds voor kiezen om documenten te bezorgen via een aangetekende brief of door neerlegging op de griffie.

Tijdens de tweede helft van de legislatuur moet het digitaal loket nu uitgroeien tot een innovatief en klantvriendelijk digitaal platform. Hierdoor kan de volledige administratieve afhandeling van de procedure bij de bestuursrechtscolleges digitaal verlopen: indiening en ontvangst van processtukken, onmiddellijke betaling rolrecht, toegang tot volledig dossier, termijnberekening, zittingskalender, overzichten van lopende dossiers voor advocatenkantoren, en zo verder.

Eind 2021 volgde eerst nog een upgrade van de systemen en de noodzakelijke technische aanpassingen die volgden op verfijningen aan het DBRC-decreet en het Procedurebesluit. Vervolgens wordt nu het digitaal loket uitgebouwd tot een digitaal platform waardoor de volledige administratieve afhandeling van de procedure bij de bestuursrechtscolleges digitaal kan verlopen.

In 2022 is de definitieve basis gelegd voor de bouw van dit digitale platform. Een overheidsopdracht is uitgeschreven die in september 2022 geleid heeft tot de gunning van een opdracht voor de (uit)bouw van het digitaal platform. Vervolgens is gestart met de technische en praktische implementatie van het digitaal platform.

De uitrol van het digitaal platform kan bovendien enkel in de praktijk gerealiseerd worden indien tegelijkertijd ook de huidige DBRC-regelgeving gewijzigd wordt. Ook in 2022 heb ik daarom een voorontwerp van decreet voorbereid dat de vereiste decretale kapstukken aanreikt om de procesvoering voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges op digitale wijze te voeren. De Vlaamse Regering heeft het

voorstel van (wijzigings)decreet intussen principieel goedgekeurd op 10 maart 2023.

OD 1.2: Verder professionaliseren en optimaliseren van de Dienst van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges

Uit het jaarverslag van de DBRC over de werkzaamheden tijdens het werkjaar 2021-2022 blijkt dat de gemiddelde doorlooptijd bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb) van een standaard dossier, tussen de indiening van een beroep en de einduitspraak erover, inmiddels verlaagd is tot gemiddeld ongeveer 12 maanden. De RvVb heeft dus al forse inspanningen geleverd om de doorlooptijden merkbaar te verminderen.

Door bijkomende bestuursrechters en ondersteunend personeel aan te werven voor de RvVb kunnen de dossiers nog sneller worden behandeld. Met deze bijkomende inzet van menselijke expertise ambieer ik om de totale doorlooptijd van de dossiers met betrekking tot vergunningsbetwistingen in het omgevingsrecht verder te reduceren naar minder dan 1 jaar. Dit betekent opnieuw een substantiële tijds winst.

De Vlaamse Regering maakte dan ook, op mijn voorstel, voor haar relanceplan recurrent, en vanaf begrotingsjaar 2021, 2 miljoen euro loonkredieten vrij voor het aanwerven van zowel bestuursrechters, inhoudelijk en ondersteunend personeel als ICT-personeel om beide ambities – de digitale transformatie én een snellere jurisdictionele beroepsprocedure – waar te maken. Intussen legden op 28 april 2022 drie nieuw benoemde bestuursrechters bij de RvVb de eed af in mijn handen als Vlaams minister van Justitie en Handhaving en blijft de DBRC intensief op een concurrentiële arbeidsmarkt ondersteunend personeel rekruteren, zodat de DBRC zo snel mogelijk met een volledig ingevuld personeelskader de bestuursrechtscolleges kan ondersteunen.

OD 1.3: Verder optimaliseren van de bestuursrechtspraakregels

In het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de digitale procesvoering voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges en andere wijzigingen dat voorbereid werd in 2022 en intussen voor een eerste keer principieel werd goedgekeurd op de regering, maak ik het mogelijk dat een Vlaams bestuursrechtcollege voortaan een zitting organiseert op verzoek van de kamervoorzitter of van één van de partijen. Het voorontwerp biedt ook de mogelijkheid om de zitting op digitale wijze te volgen. Verder worden een aantal bepalingen betreffende de interne organisatie van de DBRC aangepast.

Tot slot voorziet het voorontwerp van decreet in een nieuwe procedure tot wraking van een bestuursrechter, in een verplichting voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges om de kosten van een beroep meteen ten laste te leggen in het arrest waarin hierover uitspraak wordt gedaan, en in een algemeen kader voor de verwerking van persoonsgegevens door de Vlaamse bestuursrechtscolleges en de DBRC bij het uitoefenen van hun decretale opdrachten.

OD 1.4: Onderzoeken van de mogelijkheid om te evolueren naar één Vlaams bestuursrechtcollege

In oktober 2020 startte, na de lancering van een overheidsopdracht met als titel 'Grondige studie naar het verder professionaliseren van de Vlaamse

bestuursrechtspraak', het onderzoek naar het uitbreiden van de bevoegdheden en naar de mogelijkheid om te evolueren naar één Vlaams Bestuursrechtcollege.

In een eerste verkennende fase heb ik de constitutionele en mensenrechtelijke omkadering voor het oprichten van één of meerdere Vlaamse bestuursrechtcolleges laten onderzoeken. De tweede fase van deze studieopdracht, met name een inventarisatie, beoogde, ten eerste, na te gaan welke sectorale regelgeving kan worden geïntegreerd. Ten tweede is een inschatting gemaakt van wat de (aard van de) te verwachten instroom is bij een eventuele integratie. In een derde fase van de studie is onderzocht welke bevoegdheden overgedragen kunnen worden naar het Vlaamse niveau en hoe de organisatie van de Vlaamse bestuursrechtspraak geoptimaliseerd kan worden.

De integratie van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen onder de koepel van de Dienst van de Bestuursrechtcolleges, met garanties voor eenzelfde efficiëntie, kwaliteit en rechtszekerheid, is daar één concreet voorbeeld van.

De Vlaamse Regering keurde daartoe het voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs en het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtcolleges, wat betreft de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen en de rechtspositieregeling van de bestuursrechters principieel goed op 15 juli 2022.

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering van het ontwerp van decreet op 25 november 2022 volgde de parlementaire behandeling ervan. Vervolgens heeft de Vlaamse Regering het wijzigingsdecreet op 17 maart 2023 bekrachtigd en afgekondigd.

Naast de inkanteling van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen onder de koepel van de DBRC brengt het decreet ook het statuut van de bestuursrechters van de Raad in overeenstemming met het DBRC-decreet. De Vlaamse Regering heeft op 23 december 2022 principieel het besluit hierover en de overdracht van twee personeelsleden van AHOVOKS naar de DBRC goedgekeurd. Over dit besluit wordt het advies ingewonnen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en daarna van de Raad van State.

Daarnaast heb ik in 2022 een voorontwerp van decreet voorbereid waardoor de Raad voor Vergunningsbetwistingen bevoegd wordt voor de behandeling van beroepen tegen besluiten tot definitieve vaststelling van ruimtelijk uitvoeringsplannen en stedenbouwkundige verordeningen en van beroepen tegen definitieve voorkeursbesluiten en projectbesluiten inzake complexe projecten.

De Vlaamse Regering heeft daartoe op 18 november 2022 het voorontwerp van decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtcolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de uitbreiding van de rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen principieel goedgekeurd.

2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Voor het ISE Bestuursrechtspraak zijn er geen beleidskredieten in de begroting 2022 ingeschreven. De kredieten voor het ISE Bestuursrechtspraak worden opgenomen onder het apparaatsprogramma SA. Ik verwijs hiervoor naar onderdeel VIII. Apparaatskredieten en begrotingsprogramma's zonder beleidsveld.

VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

Voor de uitvoering van de toegewezen opdrachten wordt voor iedere entiteit voorzien in de nodige loon- en werkingskredieten. Deze rubriek omvat enerzijds de kredieten bestemd voor de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en anderzijds deze voor het Agentschap Justitie en Handhaving.

PROGRAMMA SA – SD0 – DIENST VAN DE BESTUURSRECHTSCOLLEGES

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	451	0	8.036	8.036
2e BA-JR	0	451	0	12.088	10.852
BU	0	486	0	8.048	6.826

SD0-1SAE2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de lonen en de sociale voordelen van het personeel van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	6.388	6.388
2e BA-JR	0	0	0	6.805	6.805
BU	0	0	0	5.382	5.397

Inhoudelijke toelichting:

De Vlaamse Regering maakte in het kader van haar relanceplan recurrent, en vanaf begrotingsjaar 2021, bijkomend 2 miljoen euro loonkredieten vrij voor het aanwerven van zowel bestuursrechters, inhoudelijk en ondersteunend personeel als ICT-personeel.

Intussen legden op 12 mei 2021 één en op 28 april 2022 drie nieuw benoemde bestuursrechters bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen de eed af in mijn handen als Vlaams minister van Justitie en Handhaving en heeft de Dienst van de Bestuursrechtscolleges een aantal aanwervingen gedaan.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges blijft op een concurrentiële arbeidsmarkt ondersteunend intensief personeel rekruteren, zodat de DBRC zo snel mogelijk met een volledig ingevuld personeelskader en een nog optimalere benutting van de loonkredieten de bestuursrechtscolleges kan ondersteunen.

SD0-1SAE2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de werkingskosten van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	1.259	1.259
2e BA-JR	0	0	0	2.699	1.461
BU	0	0	0	2.653	1.427

Inhoudelijke toelichting:

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges werkt onder meer aan het verder digitaliseren van de bestaande processen van de huidige decretale bevoegdheden van de bestuursrechtscolleges door een digitaal platform te bouwen.

Voor verdere inhoudelijke toelichting in verband met digitalisering, zie onderdeel VII. Beleidsveld Bestuursrechtspraak, OD 1.1: Digitaliseren van de procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Ook via het 'Relanceplan Vlaamse Regering – Vlaamse Veerkracht' zet ik in op deze digitale transformatie van de rechtsbescherming bij de bestuursrechtscolleges. Daarom is bijkomend 1,6 miljoen euro uit de relance-provisie voorzien om in te zetten voor het digitaal platform. In 2021 is daarvan 160 keuro benut. De overige relancemiddelen, met name 1.444 keuro zijn in 2022 vastgelegd voor de ontwikkeling van het digitaal platform, waarvan in 2022 195 keuro is vereffend.

SD0-1SAE4ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Voor de terugvordering en aanwending van terugbetaalde salarissen van gedetacheerde personeelsleden zijn in de begroting begrotingsfondsen "Personeelsleden met verlof voor opdracht" ingeschreven, zogenaamde salarisfondsen.

Dit begrotingsartikel betreft de uitgavenzijde van het begrotingsfonds Personeelsleden met verlof voor opdracht van de DBRC. De spijziging van dit artikel verloopt via het ontvangstenartikel SD0-9SAEAZZ-OW.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	0	0
2e BA-JR	0	0	0	223	223
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Voor 2022 zijn er geen aanrekeningen op dit fonds (saldo-opbouw).

SD0-1SAE4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel betreft de uitgaven van het Fonds Bestuursrechtscolleges. Het vormt het spiegelbeeld (met uitzondering van de terugvorderingen voor gedetacheerden) van het ontvangstenartikel SD0-9SAETZZ-OW.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	389	389
2e BA-JR	0	0	0	2.361	2.363
BU	0	0	0	13	2

Inhoudelijke toelichting:

Deze kredieten werden in 2022 en zullen de volgende jaren ingezet worden voor de financiering van de verdere digitaliseringskosten van de bestuursrechtscolleges, onder meer voor de uitbouw van het digitale platform.

Voor verdere inhoudelijke toelichting in verband met digitalisering, zie onderdeel VII. Beleidsveld Bestuursrechtspraak, OD 1.1: Digitaliseren van de procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

SD0-9SAETZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel betreft de ontvangstenzijde van het Fonds Bestuursrechtscolleges en het Fonds Personeelsleden met verlof voor opdracht. Het spijst de uitgavenartikelen SD0-1SAE4ZZ-WT en SD0-1SAE4ZZ-LO.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	451	0	0	0
2e BA-JR	0	451	0	0	0
BU	0	486	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Deze toegewezen ontvangsten hebben hoofdzakelijk betrekking op de rolrechten die worden betaald door verzoekende partijen om een beroep bij de bestuursrechtscolleges in te dienen en door tussenkomende partijen om in hangende procedures tussen te komen.

Voor 2022 bedraagt deze ontvangst in totaal 415 keuro, aangerekend op basisallocatie 9SA300 van dit artikel.

Deze ontvangsten zijn in 2022 ook effectief kasmatisch binnengekomen.

De omvang van de rolrechten is onderhevig aan een aantal parameters, onder andere het aantal ingediende beroepsdossiers per jaar, het aantal verzoekende partijen dat ervoor kiest om, bovenop hun beroep, ook een vordering tot schorsing en/of een UDN-vordering (uiterst dringende noodzakelijkheid) in te dienen, het type van verzoekende partij, of de verzoekende partij al dan niet de vergunninghouder is en het aantal tussenkomende partijen.

Daarnaast betreft een kleiner aandeel van deze toegewezen ontvangsten de terugvorderingen van wedden en toelagen van gedetacheerde personeelsleden. Dit is een stroom die vanaf het najaar 2019 werd opgezet via een bijkomende BA 9SA301 onder dit artikel. De gerealiseerde terugvorderingen in 2022 bedragen in totaal 71 keuro.

SD0-9SAEZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft het algemeen ontvangstenartikel voor de DBRC.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	0	0
2e BA-JR	0	0	0	0	0
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen, één van de door de DBRC ondersteunde bestuursrechtscolleges, heeft in 2022 geen administratieve geldboetes opgelegd wegens schending van de regelgeving rond verkiezingsuitgaven. Ik merk hierbij dat dat de laatste lokale verkiezingen in 2018 waren.

PROGRAMMA SA - SLO – AGENTSCHAP JUSTITIE EN HANDHAVING

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	66.406	66.406
2e BA-JR	0	0	0	69.022	70.122
BU	4	0	0	68.723	64.742

SLO-1SAE2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de lonen en de sociale voordelen van het personeel van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	59.412	59.412
2e BA-JR	0	0	0	54.828	59.728
BU	0	0	0	54.632	54.361

Inhoudelijke toelichting:

Bij de begrotingsopmaak 2022 werd een budget voorzien van 57.032 keuro. Dit budget onderging verschillende aanpassingen. In de eerste plaats werden een aantal compensaties doorgevoerd: een toename met 348 keuro vanuit het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voor personeel dat niet op 1 januari 2022 was overgeheveld naar AJH en een afname met 235 keuro naar het Agentschap Overheidspersoneel voor taken die zij opnemen ter ondersteuning van het AJH. Bij de begrotingsaanpassing 2023 werd een bijkomend budget van 1.963 keuro voorzien voor de verdere uitbouw van het personeel van AJH, zoals voorzien in het personeelsplan dat de Vlaamse Regering op mijn voorstel goedkeurde op 28 januari 2022. Verder werd in de loop van 2022 extra budget ter beschikking gesteld voor het effect van de endogene groei (+304 keuro) en de stijging van de index (+3.606 keuro). Tot slot werd nog een eenmalig budget van 510 keuro ingeschreven voor de toekenning van ecocheques aan het personeel. Op die wijze werd een budget van 63.528 keuro bereikt.

Dit budget dient voor de betaling van de kosten voor het personeel in functie van de goedgekeurde personeelsplannen. Het personeelsplan bij de start van het agentschap omvatte 945 personeelsleden. Door middel van het personeelsplan dat werd goedgekeurd op 28 januari 2022 werd dit aantal opgetrokken tot 973 personeelsleden. In de loop van 2022 werden bovendien twee verdere uitbreidingen van het personeelsplan voorbereid voor personeel op het terrein. Op 23 december 2022 werd een bijkomend personeelsplan goedgekeurd met 90 bijkomende functies in het kader van de uitrol van de intersectorale centra intrafamiliaal geweld. Daarnaast werden 3 arbeidsplaatsen overgeheveld naar het Agentschap Overheidspersoneel. Op die wijze beschikte AJH per 31 december 2022 over een personeelsplan dat 1.060 personeelsleden omvatte. Op 17 februari 2023 besliste de Vlaamse Regering bovendien nog eens tot een verdere uitbreiding met 67 bijkomende arbeidsplaatsen om tegemoet te komen aan de stijgende instroom van mandaten binnen de justitiehuisen en het VCET.

Het personeelsplan inzake de centra intrafamiliaal geweld zal uitgevoerd worden vanaf 2023, de vereiste middelen daarvoor waren reeds gedeeltelijk beschikbaar bij de begrotingsaanpassing 2022 en worden gecombineerd met bijkomende kredieten voorzien in de begroting 2023. Het personeelsplan van 17 februari 2023 wordt gefinancierd met kredieten die reeds bij de begrotingsaanpassing 2022 beschikbaar waren. De timing van de goedkeuring van deze personeelsplannen maakt dat de in 2022 beschikbare kredieten niet volledig aangewend konden worden voor loonuitgaven. Het loonkrediet werd daarom eenmalig verminderd met 8.700 keuro in VAK en 3.800 keuro in VEK. Daarvan werd 7.200 keuro in VAK en 3.400 keuro in VEK herschikt naar de werkingskosten van het agentschap (begrotingsartikel SL0-1SAE2ZZ-WT), voornamelijk voor verdere investeringen in de IT projecten zoals het handhavingsplatform, alsook in bijkomende opleidingen voor het nieuw aangeworven personeel. 1.500 keuro in VAK werd herschikt naar het budget van gendergerelateerd geweld (begrotingsartikel SL0-1SDE2JG-WT). Tot slot werd nog 400 keuro in VEK herschikt naar begrotingsartikel SL0-1SDE2JB-WT.

SL0-1SAE4ZZ-LO – LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel voorziet de kredieten voor de betaling van de lonen van het personeel van het Agentschap Justitie en Handhaving dat wordt tewerkgesteld in vervanging van gedetacheerd personeel.

De uitgaven op dit artikel worden gefinancierd met de ontvangsten op het begrotingsartikel SL0-9SAETZZ-OW.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	0	0
2e BA-JR	0	0	0	0	0
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Zoals voorzien werden in 2022 geen uitgaven gedaan.

SL0-1SAE2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de werkingskosten van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	6.994	6.994
2e BA-JR	0	0	0	14.194	10.394
BU	0	0	0	14.091	10.381

Inhoudelijke toelichting:

Bij de begrotingsaanpassing 2022 beschikte AJH over een budget van 6.994 keuro in VAK en VEK. Gelet op de beschikbare marge op de loonkredieten (begrotingsartikel SL0-1SAE2ZZ-LO) heb ik dit budget eenmalig verhoogd met 7.200 keuro in VAK en 3.400 keuro in VEK. Deze bijkomende impuls heeft gezorgd voor een versnelling van de investeringen in de IT-omgeving en is verder onder meer ingezet in bijkomende opleiding voor het nieuw aangeworven personeel en een uitbreiding (en vergroening) van het wagenpark van het VCET.

SL0-9SAEAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel wordt gebruikt voor ontvangsten verbonden aan de werking van het Agentschap Justitie en Handhaving. Het betreft bv. terugbetaling van dubbel betaalde facturen, vergoedingen van verzekeringsmaatschappijen, ...

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	0	0
2e BA-JR	0	0	0	0	0
BU	4	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Op dit artikel worden eerder uitzonderlijk ontvangsten gerealiseerd. In 2022 werden ontvangsten geboekt van 4 keuro.

SL0-9SAETZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

In voorkomend geval worden de salarissen en toelagen van personeelsleden van de diensten van de Vlaamse regering die met verlof voor opdracht zijn, eerst uitbetaald door het Agentschap Justitie en Handhaving en vervolgens terugbetaald aan het Agentschap. Dit begrotingsartikel wordt aangewend voor deze terugbetalingen.

De loonkost van personeelsleden die ter vervanging worden aangeworven, mogen met deze ontvangsten worden gefinancierd. Deze kost wordt aangerekend op artikel SL0-1SAE4ZZ-LO van de uitgavenbegroting.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	0	0
2e BA-JR	0	0	0	0	0
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Zoals voorzien werden in 2022 geen ontvangsten geboekt.

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

Niet van toepassing.

IX. LIJST MET AFKORTINGEN

AO	Algemene Ontvangsten
AFCOS	Anti-fraud coordination service
AHOVOKS	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties & Studietoelagen
AJH	Agentschap Justitie en Handhaving
BA	Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR	Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
BVR	Besluit Vlaams Regering
COSA	Cirkels van Ondersteuning, Samenwerking en Aanspreekbaarheid
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DBRC	Dienst van Bestuursrechtscolleges
DG EPI	Directoraat-Generaal Penitentiaire Inrichtingen
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
FOD	Federale Overheidsdienst
FJC	Family Justice Center
GEJO	Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier
IFG	Intrafamiliaal geweld
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
JOK	Jongerenopvolgingskamer
LIVC-R	Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
MVG	Ministerie Vlaamse Gemeenschap
OCAD	Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse
OD	Operationele doelstelling
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PIVC R	Penitentiaire Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
RvVb	Raad voor Vergunningenbetwistingen
SD	Strategische doelstelling
SIPAR	Système Informatique Parajudiciaire
SISSET	Système Information/Informatie Systeem Elektronisch Toezicht
STRAP	Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden
TO	Toegewezen ontvangsten
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VCET	Vlaams Centrum voor Elektronisch Toezicht
VECK	Vlaams Expertisecentrum voor Kindermishandeling
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
VHP	Vlaams Handhavingsplatform
VTC	Vlaamse Toezichtscommissie
VTE	Voltijds Equivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WT	Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

X. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Titel	Aard van het initiatief	Beleidsveld	Entiteit(en)	Korte omschrijving	Status
Jeugddelinquentie: Implementatie fase 2:	Wijziging decreet	ISE Jeugdhulp SD 1 jeugddelinque ntierecht	Agentschap Opgroeien	Ten gevolge van de inwerkingtreding van de gesloten oriëntatie en de gesloten begeleiding dienen een aantal bepalingen of onderdelen van bepalingen uit de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, gewijzigd of opgeheven te worden om geen overlap en/of tegenstrijdige bepalingen te hebben. Tevens wordt het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht en het decreet betreffende de integrale jeugdhulp in die zin aangepast.	Afgerond. Definitieve goedkeuring Vlaamse Regering 10 juni 2022. Vlaams parlement 13 juli 2022. BS 16 augustus 2022

BVR organisatie, samenstelling en de werking van de afdelingen gesloten oriëntatie, gesloten begeleiding en langdurige gesloten begeleiding van maximaal twee, vijf of zeven jaar in de gemeenschapsinstelling	Nieuw besluit van de Vlaamse Regering	ISE Jeugdhulp SD 1 jeugddelinquentierecht	Agentschap Opgroeien	Met voorliggend besluit wordt voorzien in de operationalisering op 1 september 2022 van - De gesloten oriëntatie in een afdeling van de gemeenschapsinstellingen: met het oog op een inhoudelijk en onderbouwde werking met risicotaxatie, observatie en advies richting jeugdrechter of jeugdrechtbank over de noodzaak tot geslotenheid - De gesloten begeleiding: een inhoudelijke werking van de gemeenschapsinstellingen conform het jeugddelinquentierecht (met duurzaam forensisch en	Afgerond. Definitieve goedkeuring Vlaamse Regering 16 september 2022.

				<p>herstelgericht programma voor elke jongere) en gesloten campussen, gelet op de scheiding 'daders' en 'slachtoffers' afgestemd met de beweging naar beveiligend verblijf in het private aanbod</p> <p>- De langdurige gesloten begeleiding van maximaal twee, vijf of zeven jaar als alternatief voor de uithandengeving</p>	
BVR tot uitvoering van artikel 16 van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht	Nieuw besluit van de Vlaamse Regering	ISE Jeugdhulp SD 1 Jeugddelinquentierecht	Agentschap Opgroeien	<p>Uitvoering door welke dienst slachtoffers worden geïnformeerd over een herziening van een maatregel of sanctie. Het akkoord van het slachtoffer is hierbij cruciaal en wordt als element meegenomen in het uitvoeringsbesluit. We focussen hierbij vooral op het informeren van het slachtoffer als een minderjarige een gesloten instelling verlaat maar ook op een ambulante reactie of voorwaarden die het slachtoffer aanbelangen, zoals een contactverbod, leerproject of gemeenschapsdienst.</p>	Afgerond. Definitieve goedkeuring Vlaamse Regering 15 juli 2022

Decreet houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit decreet legt bepaalde organisaties de verplichting op om het uittreksel uit het strafregister te controleren voor nieuwe medewerkers die in contact komen met minderjarigen in de uitoefening van een activiteit.	Bekrachtigd en afgekondigd door VR op 3/6/2022
Decreet betreffende de IFG-centra	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit decreet regelt de oprichting van de Centra Intrafamiliaal Geweld en legt de modaliteiten vast voor het casusoverleg binnen deze centra.	In opmaak
Decreet tot wijziging van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand, wat betreft de indicatiestelling en de interne informatiedeling	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit decreet wijzigt, volgend op de aanstelling van psychologen binnen de justitiehuisen, de definitie van indicatiestelling en voegt een bepaling omtrent interne infodeling toe.	Bekrachtigd en afgekondigd door VR op 17/3/2023

Decreet tot wijziging van het decreet van 13 juli 2018 houdende de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit decreet zorgt voor een verruiming van de toegankelijkheid van de commissie voor de slachtoffers en creëert een verbreding van het toepassingsgebied.	In opmaak
Decreet tot regeling van de verwerking van de persoonsgegevens bij deelname aan een casuoverleg conform artikel 458ter Sw.	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit decreet voorziet een decretale rechtsgrond voor Vlaamse organisaties om conform de AVG informatie te kunnen delen op een casuoverleg o.b.v. artikel 458ter Sw.	2 ^e principiële goedkeuring door VR op 20/1/2023
Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de subsidiëring van forensische zorg in het kader van de opdrachten van de justitiehuizen	Besluit Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Het besluit bepaalt de voorwaarden bepalen voor het afsluiten van een subsidieovereenkomst m.b.t. forensische zorg. Verder beoogt het ontwerp nadere regels te bepalen voor de toekenning en uitbetaling van de subsidie, alsook inzake de verantwoording en de controle.	Definitieve goedkeuring door VR op 23/12/2022 .
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de lokale integrale	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Het samenwerkingsakkoord wil de modaliteiten bepalen van het casuoverleg binnen de lokale integrale veiligheidszellen inzake	In opmaak, ligt bij federale overheid.

veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme				radicalisme, extremisme en terrorisme.	
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg.	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Op basis van de evaluatie van het huidige samenwerkingsakkoord en vertrekkend vanuit het perspectief van de slachtoffers wordt een nieuw samenwerkingsakkoord opgemaakt.	1e principiële goedkeuring door VR op 17/03/2023
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van personen verdacht van, beklaagd, beschuldigd, veroordeeld of geïnterneerd wegens seksuele misdrijven	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Op basis van de evaluatie van het huidige samenwerkingsakkoord wordt een nieuw samenwerkingsakkoord opgemaakt.	In opmaak, eind 2022 vonden de laatste intersectorale afstemmingen plaats.
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten tot oprichting van Penitentiaire Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Het samenwerkingsakkoord wil de modaliteiten bepalen om tijdens detentie informatiedeling en casuoverleg mogelijk te maken binnen de integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme.	In opmaak, ligt bij de federale overheid.

Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Het samenwerkingsakkoord actualiseert het akkoord uit 2014 en vormt het kader om de samenwerking inzake hulp- en dienstverlening aan gedetineerden op bovenlokaal en lokaal niveau tussen de actoren van Justitie en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest.	2e principiële goedkeuring door VR op 24/03/2023
Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van hoofdstuk 4 van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en tot wijziging van artikel 10 en 13 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2013 tot uitvoering van hoofdstuk 3 van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	Besluit van de Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Vertaling in een Besluit van de Vlaamse Regering van hoofdstuk 4 van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, dat de gegevensverwerking en -uitwisseling in functie van de praktische organisatie en de individuele hulp- en dienstverlening aan gedetineerden regelt.	1e principiële goedkeuring door VR op 16/12/2022

Decreet integriteitsbeoordeling openbare besturen	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Bestuurlijke handhaving georganiseerde criminaliteit	1e principiële goedkeuring door VR op 27/01/2023
Bestuurlijk sanctieregister aanpassingen en Handhavingsplatform	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Aanpassingen en nieuwe regelgeving Handhavingsplatform	2e principiële goedkeuring door VR op 25/11/2022
Bestuurlijk sanctieregister	BVR	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Toegangsrechten sanctieregister	2e principiële goedkeuring door VR op 25/11/2022
Implementatiedecreet kaderdecreet	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Toepassing kaderdecreet op beleidsdomein omgeving, toerisme ...	In opmaak
Informatie-uitwisseling	Samenwerkings akkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Bezorgen informatie uit strafdossier / bestuurlijk sanctiedossier	Voorontwerp bezorgd aan kabinet federale minister van justitie
Digitaal platform	Wijziging van decreet en besluit van de Vlaamse Regering	Bestuursrecht spraak	Dienst van de Bestuursrechtscolleges	Het digitaal loket wordt uitgebouwd tot een digitaal platform waardoor de volledige administratieve afhandeling van de procedure bij de bestuursrechtscolleges digitaal kan verlopen. Ook dit zal juridisch mogelijk gemaakt worden via wijzigingen aan de regelgeving.	1e principiële goedkeuring door VR op 10/3/2023

<p>Decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs en het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen en de rechtspositieregeling van de bestuursrechters</p>	<p>Decreet</p>	<p>Bestuursrecht spraak</p>	<p>Dienst van de Bestuursrechtscolleges</p>	<p>De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen wordt ingekanteld onder de koepel van de DBRC en het statuut van de bestuursrechters van de Raad wordt in overeenstemming gebracht met het DBRC-decreet. Tevens wordt de mogelijkheid tot verlof voor deeltijdse prestaties voorzien voor de huidige en toekomstige effectieve bestuursrechters die onder de rechtspositieregeling van het DBRC-decreet vallen.</p>	<p>Bekrachtigd en afgekondigd door VR op 17/3/2023</p>
<p>Decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de uitbreiding van de</p>	<p>Decreet</p>	<p>Bestuursrecht spraak</p>	<p>Dienst van de Bestuursrechtscolleges</p>	<p>De Raad voor Vergunningsbetwistingen bevoegd wordt hiermee bevoegd voor de behandeling van beroepen tegen besluiten tot definitieve vaststelling van ruimtelijk uitvoeringsplannen en stedenbouwkundige verordeningen en van beroepen tegen definitieve voorkeursbesluiten en projectbesluiten inzake complexe projecten.</p>	<p>1e principiële goedkeuring door VR op 18/11/22</p>

rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen					
--	--	--	--	--	--

XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET PARLEMENT'

Het Vlaams Parlement nam in 2022 geen resoluties en moties aan die relevant zijn voor de beleidsvelden Opgroeien (met betrekking tot jeugdgedelinquentie), Justitie en Handhaving en Bestuursrechtspraak.

XII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Verslag van het Rekenhof over hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, 37- F (2021-2022) nr. 1			21 juni 2022
<p>Aanbeveling 1 De Vlaamse overheid moet evolueren naar een organisatiemodel met een sterkere, centrale regie zonder dat de voordelen van het netwerk- en importmodel teniet worden gedaan. Dat moet zich onder andere vertalen in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een duidelijk overzicht van de exacte personeelsinzet van de organisaties werkzaam binnen de Vlaamse hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en het totale financiële plaatje; • het centraler en uniformer aanpakken van de bekendmaking van het aanbod, van communicatie naar gedetineerden en van evaluaties van bestaand en ontbrekend aanbod. Die aanpak moet (wetenschappelijk) onderbouwd zijn om de effectiviteit te verbeteren en zich vertalen in een gedeeld, eenvormig instrumentarium; • een scherpere afstemming tussen het strategisch plan en de lokale actieplannen, bijvoorbeeld door duidelijk te maken of een doelstelling al dan niet voor de lokale teams is bedoeld. Ook meer uniformiteit en ondersteuning bij de opmaak van de lokale actieplannen gaan moet worden overwogen. 			
Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status (gepland, in uitvoering, uitgevoerd)	Toelichting bij de status
1. Evaluatie en versterking van de multidisciplinaire samenwerking via samenwerking met Europa WSE en ESF (houdt verband met maatregel 51 STRAP 2020 – 2025).	1/01/2024	In uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> • Het STRAP 2020-2025 voorziet dat de multidisciplinaire samenwerking tussen de hulp- en dienstverleningspartners geëvalueerd wordt (maatregel 51 STRAP 2020-2025); • Er is een grootschalig partnerschap opgezet met het Europees Sociaal Fonds (ESF) binnen Europa WSE; • Er zijn ondertussen zeven projecten met ESF middelen lopende (één bovenlokaal project en 6 lokale projecten). Via deze projecten wordt onderzocht hoe het netwerk hulp- en dienstverlening aan gedetineerden versterkt kan worden met het oog op een betere re-integratie van gedetineerden.

			<ul style="list-style-type: none"> Aanbeveling over centrale aansturing wordt opgenomen in het bovenlokale project. <p>>> Eind 2023 wordt eerste fase van de projecten afgerond en een tweede vervolgfase is in voorbereiding met Europa WSE.</p>
2. Medewerkersbeheer: het ondersteunen van hulp- en dienstverleners op een uniforme manier, gecoördineerd vanuit AJH i.s.m. de gemeente commissie.		Uitgevoerd	<ul style="list-style-type: none"> AJH heeft in samenwerking met de Gemengde Commissie een procedure 'medewerkersbeheer' uitgewerkt. Hierin wordt vastgelegd op welke manier de medewerkers hulp- en dienstverlening doorheen de hele periode van uitvoering van hun opdracht in de gevangenis ondersteund worden. Deze procedure is geactualiseerd in 2021. Hierin is ook opgenomen dat in elke gevangenis een actueel overzicht is van de medewerkers hulp- en dienstverlening aan gedetineerden beheerd door de beleidscoördinator van AJH. <p>>> Wordt continu opgevolgd en bijgestuurd waar nodig.</p>
3. Meer centraal verzamelen van gegevens en informatie.	31/12/2024	Gepland, in uitvoering en uitgevoerd	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijks wordt sinds 2013 een bovenlokaal overzicht bijgehouden van de personeelsleden werkzaam in de hulp- en dienstverlening in Vlaanderen en Brussel. <p>>> Aanbeveling uitgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> Een datastrategie om meer centraal gegevens te verzamelen over de hulp- en dienstverlening is in voorbereiding. Dit maakt onderdeel uit van de uitvoering van artikel 15 van het decreet van 8 maart 2013. Dit BVR doorloopt momenteel het justitieel traject. In 2022 is door AJH in kaart gebracht welke gegevens per domein reeds bijgehouden worden. <p>>> De opvolging van de aanbeveling is in voorbereiding en concrete uitwerking van de centrale datastrategie moet nog opgestart worden in het kader van het bovenlokale ESF-project.</p>
4. Instructies van coördinerend minister Demir voor de opmaak van een lokaal actieplan en de link met het STRAP 2020-2025.		Uitgevoerd	<ul style="list-style-type: none"> De Vlaamse Beleidsteams in de gevangnissen hebben op 15 november 2020 instructies ontvangen om een lokaal actieplan op te maken, gebaseerd op het STRAP 2020-2025 en op basis hiervan een op het STRAP afgestemd actieplan opgemaakt dat in uitvoering is.
<p>Aanbeveling 2</p> <p>De Vlaamse overheid kan in volgende gevallen haar bevoegdheden uitoefenen zonder de federale hervormingen af te wachten:</p> <ul style="list-style-type: none"> een overkoepelend, wetenschappelijk onderbouwd drughulpverleningsbeleid met zekere financiering uitrollen, met een organisatie die structureel in elke gevangenis in een volwaardig aanbod rond verslavingszorg voorziet. De Vlaamse overheid heeft de vereiste bevoegdheden en hoeft de hervorming van de penitentiaire gezondheidszorg daarvoor niet noodzakelijk af te wachten (gedeelde bevoegdheid met minister van Welzijn en federaal); ingeval van bijkomende investeringen de wachtlijsten van de CGG's prioritair wegwerken. Ook daarvoor hoeft de Vlaamse overheid de hervorming van de penitentiaire gezondheidszorg niet noodzakelijk af te wachten (bevoegdheid minister van Welzijn); het hulp- en dienstverleningsplan invoeren en die invoering niet meer laten afhangen van de invoering van het detentieplan. De overheid dient de doelgroepen aan te duiden op wie de inspanningen om te komen tot een hulp- en dienstverleningsplan zullen worden geconcentreerd (bevoegdheid minister van Welzijn); 			

<ul style="list-style-type: none"> de financiering van de (groeps)activiteiten op zich nemen die binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen en momenteel worden gefinancierd door het Steunfonds. 			
Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status (gepland, in uitvoering, uitgevoerd)	Toelichting bij de status
1. Deelname aan voorbereiding hervorming penitentiaire gezondheidszorg (houdt verband met maatregel 24 STRAP 2020-2025).	Afhankelijk van overige partners	In uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> De federale overheid is bevoegd voor (curatieve) medische zorg in de gevangenissen. Het is binnen de gefaseerde hervorming van de penitentiaire gezondheidszorg dat de uitwerking van een geïntegreerd beleid inzake druggebruik een plaats heeft. AJH, Agentschap Zorg en gezondheid en Departement WVG nemen actief deel aan de relevante processen van deze hervorming zoals de werkgroep basiszorg, werkgroep zorg en werkgroep preventie.
2. Uitrol projecten voor begeleiding van daders van intrafamiliaal geweld (houdt verband met maatregel 36 STRAP 2020-2025).	31/12/2023	In uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> Tijdelijke projectmiddelen voor een aanbod intrafamiliaal geweld in 3 gevangenissen (Hasselt, Brugge en Beveren). Deze projecten lopen tot eind 2023 en worden dan geëvalueerd, met oog op eventuele verderzetting.
<p>Aanbeveling 3</p> <p>De Vlaamse overheid moet de samenwerking met DG EPI intensifiëren of aandringen bij DG EPI opdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> de ingeslagen weg op het vlak van digitalisering kan worden versneld, zodat een modern informatie- en communicatiesysteem de opstart en de continuïteit van trajecten beter kan garanderen en gedetineerden de nodige digitale vaardigheden kunnen verwerven; er transparante, concrete afspraken worden gemaakt op bovenlokaal niveau in welke fase en op welke punten de Vlaamse hulp- en dienstverlening wordt betrokken bij bouw- en renovatieprojecten; lokalen (her)ingericht en beveiligd kunnen worden waar nodig, zoals voor beroepsopleidingen en werkplekleren, zodat dergelijk aanbod meer kan worden georganiseerd (federale bevoegdheid); in strafhuizen en gemengde gevangenissen een algemene regeling op bovenlokaal niveau wordt getroffen om gedetineerden in een langlopend, intensief traject maximaal te vrijwaren van transfers. Indien dit niet mogelijk is, moeten de hulp- en dienstverleners meer inzicht krijgen in de transferstromen van de federale overheid (federale bevoegdheid); de hulp- en dienstverleners structureel of automatisch en tijdig op de hoogte worden gebracht van een nakende transfer en de afspraken in een algemeen geldende procedure op bestuursniveau worden vastgelegd (federale bevoegdheid). 			
Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status (gepland, in uitvoering, uitgevoerd)	Toelichting bij de status
1. Versterken van de digitale architectuur (houdt verband met maatregel 48 STRAP 2020-2025).	31/12/2022 en 31/12/2023	Uitgevoerd en in uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> Samenwerkingsafspraken vastgelegd met DG EPI over gebruik van laptop, gsm, mobiel internet en 4G stick in de gevangenis door Vlaamse medewerkers. Samenwerkingsafspraken vastgelegd met DG EPI over gebruik professionele laptops en videobellen door gedetineerden in functie van re-integratie (blended hulp- en dienstverlening)

			<ul style="list-style-type: none"> Gezamenlijke visie vastgelegd tussen de Vlaamse partners en DG EPI over digitalisering in de gevangenis. De visie wordt in 23 geconcretiseerd in een plan van aanpak.
2. Verhoogde betrokkenheid van Vlaanderen bij nieuwbouw en renovatie van gevangenissen	31/12/2022 en 31/12/2023	Uitgevoerd en in uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijks (sinds 2021) rechtstreeks overleg tussen de Gemengde Commissie, DG EPI en de Regie der gebouwen om nieuwbouw en renovatie te bespreken en afspraken rond betrokkenheid te maken. "Richtlijnen met betrekking tot de infrastructuur inzake hulp- en dienstverlening aan gedetineerden" werden overgemaakt aan de federale partner. De lokale beleidscoördinator sluit aan op stuurgroepen van (nieuw)bouwprojecten. >> Aanbevelingen uitgevoerd. De Vlaamse Overheid wil frequent en rechtstreeks met de Regie der Gebouwen in overleg te treden om de infrastructurele noden per nieuwbouw en/of renovatieproject kenbaar te maken. >> Aanbeveling in uitvoering
3. Hernieuwing van het samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en federaal inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	30/06/2023	In uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> Met DG EPI werd akkoord bereikt over een herwerkt samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en de federale overheid in 2022. Passages rond transferbeleid, infrastructurele samenwerking en lokale vertaling van het akkoord zijn hierin opgenomen. Het logistiek traject voor de goedkeuring is lopende.
<p>Aanbeveling 4 De Vlaamse overheid dient meer oog te hebben voor, ook beperkte, efficiëntiewinsten. Het Rekenhof wijst al op de volgende terreinen waar een dergelijke winst kan worden geboekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> de Vlaamse overheid moet nagaan hoe de detentieconsulenten van VDAB tijdig op de hoogte kunnen worden gebracht van beroeps- en regioverboden en toegekende uitgaansvergunningen (bevoegdheid minister van Werk); de Vlaamse overheid moet nagaan hoe telefonische contacten en videobellen kunnen worden ingezet om de continuïteit van trajecten, zowel tijdens als vlak na detentie, te maximaliseren; als een gedetineerde daartoe toestemming heeft gegeven, dienen alle CAW-teams toegang te hebben tot zijn dossier, opdat onthaalgesprekken niet onnodig moeten worden herhaald en lopende begeleidingstrajecten vlot kunnen worden voortgezet. In dit opzicht is het ook wenselijk dat alle CAW-teams eenzelfde algemene, onderbouwde methodiek hanteren bij de onthaalgesprekken en dat het onthaalbeleid een grotere consistentie vertoont over de verschillende soorten gevangenissen; de trajectbegeleiders en de organisatie-ondersteuners dienen goed op de hoogte te zijn van eventuele wachtlijsten van alle partnerorganisaties. Zij zijn namelijk de primaire doorverwijzers naar het hulp- en dienstverleningsaanbod wanneer behoeften vastgesteld worden tijdens het (groeps)onthaal. Alle partnerorganisaties dienen de nodige inspanningen te doen om eventuele wachtlijsten in kaart te brengen en uit te wisselen (bevoegdheid minister van Welzijn); op het niveau van het coördinatie- of beleidsteam dient voldoende informatie over wachtlijsten te worden uitgewisseld om capaciteitstekorten op een overkoepelende manier in kaart te brengen en de hulp- en dienstverlening zo nodig op een andere manier te organiseren. 			
Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status (gepland, in uitvoering, uitgevoerd)	Toelichting bij de status

1. Versterken van de digitale architectuur met het oog op telefonie en videobellen (houdt verband met maatregel 48 STRAP 2020-2025).	31/12/2022	Uitgevoerd	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerkingsafspraken vastgelegd met DG EPI over gebruik van laptop, gsm, mobiel internet en 4G stick in de gevangenis door Vlaamse medewerkers. • Samenwerkingsafspraken vastgelegd met DG EPI over gebruik professionele laptops en videobellen door gedetineerden in functie van re-integratie (blended hulp- en dienstverlening).
2. Opvolging van wachtlijsten binnen de lokale gevangeniscontext door het Vlaams beleids- en coördinatieteam.	Continu	In uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> • De trajectbegeleiders en organisatieondersteuners zijn per gevangenis op de hoogte van de wachtlijsten binnen het individueel- en groepsaanbod. Binnen de coördinatie- en beleidsteams kan dit ook besproken en opgevolgd worden. • De gemengde commissie volgt de stijging van de detentiecapaciteit nauw op en AJH monitort deze stijging in functie het voorbereiden van meervragen vanuit de verschillende beleidsdomeinen.
<p>Aanbeveling 5 De Vlaamse overheid dient de inhoudelijke werking van de volgende hulp- en dienstverleners te versterken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de rol van de CAW-medewerker, zodat individueel onthaal niet via afspraken alleen wordt opgenomen door een justitiële actor zoals de PSD (bevoegdheid minister van Welzijn); • de rol van de trajectbegeleider, zodat die de link met trajecten voor en na detentie daadwerkelijk kan maken, alsook de afstemming tussen de verschillende trajecten tijdens detentie en de continuïteit van die trajecten. De trajectbegeleider dient als volwaardig kennispunt te fungeren voor algemene noden onmiddellijk na vrijlating (huisvesting, sociale administratie, OCMW-werking) (gedeelde bevoegdheid met minister van Welzijn); • de forensische werking van de VDAB, zodat de detentieconsulenten meer betrokken zijn bij de ruimere werking van de hulp- en dienstverlening in een gevangenis en de registratie kan worden geoptimaliseerd. In die context kan de VDAB ook overwegen om zijn opleidingsaanbod in de gevangenissen te intensifiëren (bevoegdheid minister van Werk). 			
<p>Aanbeveling 6 De Vlaamse overheid moet meer aandacht hebben voor het bereik en de effectiviteit van de Vlaamse hulp- en dienstverlening. Dat kan op de volgende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een systeem vastleggen om de bestaande kernindicatoren van de sectorale administraties gecoördineerd op te volgen op het niveau van de Gemengde Commissie; • effectonderzoek uitvoeren en de oorzaken van eventuele noneffectiviteit vinden. Hiertoe dienen de randvoorwaarden voor effectonderzoek vervuld te worden, zoals: vlottere toegang tot data, kwalitatieve en geactualiseerd data, een unieke identifier die koppeling van data mogelijk maakt, en partnerorganisaties overtuigen van het nut van zulk effectonderzoek. 			
Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status (gepland, in uitvoering, uitgevoerd)	Toelichting bij de status
1. Uitwerken van een datastrategie voor het centraal verzamelen van gegevens en informatie	31/12/2024	Gepland	<ul style="list-style-type: none"> • Een datastrategie om meer centraler gegevens te verzamelen over de hulp- en dienstverlening is in voorbereiding. Dit maakt onderdeel uit van de uitvoering van artikel 15 van het decreet van 8 maart 2013. Dit BVR doorloopt momenteel het legistiek traject. • In 2022 is door AJH in kaart gebracht welke gegevens per domein bijgehouden worden.

			>> De opvolging van de aanbeveling is in voorbereiding. De de centrale datastrategie wordt in het kader van het bovenlokale ESF-project uitgewerkt.
2. Onderzoek naar het profiel, de noden en drempels bij re-integratie van gedetineerden (houdt verband met maatregelen 1 en 2 STRAP 2020-2025)	31/01/2024	In uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> Vorbereiding op effectonderzoek is voorzien in maatregel 1 en 2 van het STRAP 2020-2025 en onderzoek werd opgestart in december 2021. De onderzoekers houden rekening met de methodologie, data en resultaten van het effectonderzoek van het Rekenhof.

XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'

Het Grondwettelijk Hof noch het Hof van Justitie behandelden in 2022 arresten die relevant zijn voor de beleidsvelden Opgroeien (met betrekking tot jeugddelinquentie), Justitie en Handhaving en Bestuursrechtspraak.